Τὸ φύλλον Δραχμὲς 2 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παράσχον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 75. Ἑξάμηνος δραχ. 40. Τρίμηνος δραχ. 22.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διάτιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 33ος — Ἐν Ἀθήναις, 23 Ὀκτωβρίου 1926 — Ἔτος 48ον.—Ἀριθ. 47

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΧΕΡΙ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ JULES CHANCEL)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Γελάστηκα, ἀπάντησε τὸ παιδί. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Σιδερένιου Χεριοῦ ποτὲ δὲ θἄκλαιγε, οὔτε καὶ θὰ φοβόταν μὲ μιὰ πιστολιά.

Τότε ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὸν ὅμιλο τῶν στρατιωτῶν:

— Καλὰ λέει τὸ μικρό... Ἐγὼ τὸν γνωρίζω τὸν ἀρχηγό. Δὲν εἶν' αὐτὴ ἡ κυρία κι' ἄς τῆς μοιάζει ἔτσι. Τὸν ἀρχηγὸ δὲ θὰ τὸν πιάσετε τόσο εὔκολα! Ἐγὼ σᾶς τὸ λέω, ὁ Μάριος Ζουμῆς, καὶ νὰ μοῦ τὸ θυμᾶστε!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Καὶ πάλι τὸ μηχάνημα

Ἦταν μεγάλη ἀπογοήτευση γιὰ τὸν ἀξιωματικὸ αὐτὴ ἡ πληροφορία. Ὡστόσο δὲν ἀπελπίστηκε καθόλου. Ἔφερε πάλι τὴν ψευτο-μὶς Μαργκαρὲτ στὸ δωμάτιό της καὶ προσπάθησε νὰ τῆς πάρει μερικὲς πληροφορίες. Μὰ ἡ ἄγνωστη εἶχε συνέλθει τώρα ἀπὸ τὸν τρόμο καὶ δήλωσε ὀρθὰ κοφτὰ ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ δώσει τὴν παραμικρὴ ἀπάντηση σ' ὅ,τι κι' ἂν τὴ ρωτοῦσαν.

— Ὥστε ὑποστηρίζετε σοβαρά, εἶπε θυμωμένος ὁ ἀξιωματικός, ὅτι εἶστε ἡ μὶς Μαργκαρέτ;

— Ναί.

— Ὁ ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας τοῦ Σιδερένιου Χεριοῦ;

— Δὲν ξέρω ποιὰ εἶναι αὐτὴ ἡ συμμορία.

— Τί δουλειὰ εἴχατε σ' αὐτὸ τὸ ὑπόγειο;

— Διευθύνω τὸ ἀνθρακωρυχεῖο.

— Καὶ γιὰ νὰ διευθύνετε τὸ ἀνθρακωρυχεῖο, βασανίζετε τοὺς ἀνθρώπους καὶ παίρνετε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους σας τέτοια τηλεγραφήματα;

Καὶ τῆς ἔδειξε τὸ τηλεγράφημα τοῦ Κοὺ-Σύ, ποὺ εἶχαν βρεῖ στὸ τηλεγραφικὸ γραφεῖο.

— Δὲν ξέρω τί μοῦ λέτε.

Ὁ ὑπολοχαγός, ὁ μηχανικὸς κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐπείσθηκαν πιὰ ὅτι δὲν εἶχαν νὰ περιμένουν τίποτα. Ἔκαμαν λεπτομερέστατη ἔρευνα στὸ δωμάτιο τῆς ψευτο-μὶς Μαργκαρέτ, μὰ δὲ βρῆκαν τίποτα ποὺ θὰ τοὺς φανέρωνε τὰ ἴχνη τῆς ἀληθινῆς.

Τὸν ἀξιωματικὸ τὸν σκανδάλιζε προπάντων τὸ τηλέφωνο ποὺ βρισκόταν ἀπάνω στὸ τραπέζι. Τί πειρασμός, νὰ χτυπήσει τὸ κουμπί, νὰ ἰδεῖ τί θὰ τοῦ ἀπαντοῦσαν;

Μὰ συλλογίστηκε ὅτι πιθανὸ ἡ κίνησή του αὐτὴ καὶ μόνη νἄφερνε τὴν ἀπαίσια ἔκρηξη.

— Ἂς ἀκολουθήσουμε τὰ σύρματα, ἐπρότεινε ὁ κ. Καρινό. Ἴσως αὐτὰ μᾶς ὁδηγήσουν κάπου.

Ἡ συμβουλὴ ἦταν λογική· μὰ τότε παρατήρησαν ὅτι μιὰ τσεκουριὰ εἶχε κόψει τὸ σύρμα, μπροστὰ στὴν πόρτα.

— Τυχεροὶ εἴμαστε, ὑπολοχαγέ μου! εἶπε ὁ Μάριος.

— Γιατί; ρώτησε ὁ ἀξιωματικός.

— Γιατί; Μὲ τὸ τηλέφωνο αὐτὸ ἡ ψευτο-μὶς Μαργκαρὲτ θὰ εἰδοποιοῦσε τὴν ἀληθινὴ ὅτι μπήκαμε στὸ δωμάτιό της.

— Λοιπόν;

— Λοιπόν, ἂν δὲν τιναχτήκαμε ὅλοι στὸν ἀέρα, τὸ χρωστᾶμε στὸ κομμένο αὐτὸ σύρμα. Φαίνεται ὅτι ὁ ἀρχηγὸς δὲν πρόφτασε νὰ πάρει τὴν εἰδοποίηση.

Ἡ ἐξήγηση αὐτὴ τοῦ μάγειρου, ποὺ ἤξερε περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὶς συνήθειες τῆς συμμορίας, ἦταν πολὺ λογική κι' ὅλοι χάρηκαν γιατὶ εἶχαν γλυτώσει ἔτσι, σὰν ἀπὸ θαῦμα, ἀπὸ τὸν τρομερὸ κίνδυνο ποὺ μποροῦσε, ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή, νὰ τοὺς κάνει ὅλους σκόνη.

Μαζὶ μὲ τὸν ὑπολοχαγό, ἦταν λυπημένοι κι' ὁ κ. Καρινὸ κι' ὁ Φραγκίσκος, ποὺ δὲν βρῆκαν τὴν ἀληθινὴ μὶς Μαργκαρέτ. Ὁ μηχανικὸς συλλογιζόταν τὴ μικρὴ κόρη του, ποὺ δὲν τὴν εἶχε ξαναΐδεῖ ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ τὸν ἔστειλαν στὴν κόλαση τοῦ Βοθμαγκό. Ὁ Φραγκίσκος τὸν βεβαίωσε ὅτι ὅταν τὴν ἄφησε, ἦταν πολὺ καλά. Ἀλλὰ ποιὸς ἤξερε τί εἶχε ἀπογίνει ἀπὸ τότε;

Μέσα στὸ δωμάτιο τοῦ μηχανικοῦ συγκροτήθηκε τότε σωστὸ συμβούλιο. Ἦταν ἐκεῖ μερικοὶ ἀξιωματικοί, ὁ μηχανικὸς Καρινό, ὁ Φραγκίσκος καὶ—ποιὸς θὰ τὸ περίμενε!—ὁ Μάριος. Γιατὶ ὁ μάγειρος πρόσφερε μὲ τόση προθυμία τὴ συνεργασία του, ὥστε ἄρχισαν τώρα νὰ τὸν μεταχειρίζονται ὄχι σὰν αἰχμάλωτο, ἀλλὰ σὰ σύμμαχο.

«Στὴν τρίτη πόρτα βρῆκαν περισσότερη ἀντίσταση».
(Σελ. 336, στ. β'.)

— Ὑπολοχαγέ μου, εἶπε, ἐγὼ εἶμ' ἕνας λιποτάχτης, ἕνας χαμένος, ἀλλὰ πάντα ἀγαπῶ τὴν πατρίδα μου. Τὸ παιδὶ αὐτὸ μπορεῖ νὰ σᾶς βεβαιώσει ὅτι ἐγὼ τὸν βοήθησα νὰ τὸ σκάσει καὶ νἀρθεῖ νὰ σᾶς εἰδοποιήσει...

Ὁ Φραγκίσκος συνηγόρησε τόσο θερμὰ γιὰ τὸ Μάριο, ὥστε ὁ ἀξιωματικὸς ἄκουγε πιὰ γεμάτος ἐμπιστοσύνη τὶς πληροφορίες του.

— Εἶμαι βέβαιος, ἔλεγε ὁ Μάριος, ὅτι ἡ ἀρχηγίνα καὶ τὸ ἐπιτελεῖό της δὲν ἔφυγαν ἀπὸ τὸ ἀνθρακωρυχεῖο... Τὴν εἶδα λίγο πρὶν μᾶς κλείσουν μέσα σ' αὐτὰ τὰ κελλιά.

— Μὰ τότε ποῦ βρίσκονται; ρώτησε.

— Ἀκοῦστε με νὰ σᾶς πῶ: Κάπου ἐκεῖ, ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο, ὑπάρχει κι' ἕν' ἄλλο ὑπόγειο. Μὰ πῶς νὰ ἰδεῖ κανεὶς μέσ' ἀπὸ τοὺς μαύρους αὐτοὺς τοίχους;

Μὲ τὰ λόγια αὐτά, μιὰ ἰδέα φώτισε τὸ μυαλὸ τοῦ Φραγκίσκου.

— Ἐμεῖς μποροῦμε νὰ ἰδοῦμε! φώναξε. Ἔχουμε στὰ χέρια μας τὸ μηχάνημα τοῦ πατέρα μου.

Ὁ κ. Καρενὸ φάνηκε σὰ νὰ ξυπνοῦσε ἀπὸ λήθαργο. Σηκώθηκε ξαφνικὰ ἀπάνω καὶ ρώτησε:

— Τί εἴπες; Τὸ μηχάνημα εἶναι στὰ χέρια μας;

— Ναί, στὸ διπλανὸ δωμάτιο.

— Τότε, νὰ δοκιμάσουμε... Σ' αὐτὰ τὰ δωμάτια ὑπάρχουν ἠλεκτρικὲς πρίζες. Ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχουν σύρματα,

Ὁ Φραγκίσκος μαζὶ μὲ δυὸ στρατιῶτες πῆγαν κι' ἔφεραν τὸ κουτὶ μὲ τὸ μηχάνημα. Ὁ μηχανικὸς τὸ ἑτοίμασε νὰ λειτουργήσει, μέσα σὲ λίγα λεπτά. Οἱ σπινθῆρες κι' ἡ γαλάζια φλόγα βγῆκαν κανονικά. Ὅλοι περίμεναν μὲ συγκίνηση τὸ ἀποτέλεσμα.

Μόλις ὁ μηχανικὸς κανόνισε τὴν ἀπόσταση καὶ κοίταξε τὸ φακό, εὐθὺς φώναξε:

— Βλέπω! Ὑπάρχει ἕν' ἄλλο ὑπόγειο, σὲ ἀπόσταση δέκα μέτρων, πίσω ἀπ' αὐτὸ τὸ γρανίτινο τοῖχο.

— Καὶ τί βλέπετε; ρώτησε ὁ ὑπολοχαγὸς μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα.

— Βλέπω δωμάτια ντυμένα μὲ λαμαρίνες, χρηματοκιβώτια, ἐμπορεύματα

Ὁ Φραγκίσκος φώναξε:

— Τὸ ἔρω, εἶναι τὸ θησαυροφυλάκιο!

Μὰ ὁ ἀξιωματικὸς ζητοῦσε ἄλλο πρᾶγμα:

— Τὸν ἀρχηγό; Βλέπετε πουθενὰ τὸν ἀρχηγό;

— Ὄχι ἀκόμη, ἀποκρίθηκε ὁ μηχανικός. Μὰ περιμένετε. Θὰ κοιτάξω πιὸ μακρυά, σὲ ἀπόσταση εἴκοσι ἢ τριάντα μέτρων.

Μετακίνησε πάλι τοὺς δείχτες τῆς ἀπόστασης καὶ, μόλις ἔβαλε τὸ μάτι του στὸ φακό, ἄφισε μιὰ φωνὴ καὶ λίγο ἔλειψε νὰ πέσῃ λιποθυμισμένος.

Ὁ Φραγκίσκος ὁρμησε στὸ φακό.

— Ἀ, νά τη! φώναξε... Αὐτὴ τὴ φορὰ εἶναι ἡ ἰδία! Εἶναι ὄρθια πλάι σ' ἕνα τραπέζι. Ὁ Ντούγκλας, κάθεται στὸ τραπέζι μὲ τὸ τηλέφωνο στὸ χέρι... Περιμένει τὸ σύνθημα...

Ὁ ἀξιωματικὸς κοίταξε κι' αὐτός. Χλωμὸς ἀπὸ τὴ συγκίνηση, τόσο γιὰ τὸ ἐπιστημονικὸ θαῦμα ποὺ ἀντίκρυζε, ὅσο καὶ γιὰ ὅ,τι ἔβλεπε, δὲ μποροῦσε νὰ κρατήσει τὸ θυμασμό του.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 366)

— Παιδιά, ξέρετε, ἔχουμε χάσει τὸ δρόμο.

Σταθήκαμε ὅλοι μονομιᾶς, μαρμαρωμένοι. Ὅσο κι' ἂν τὸ εἰκάζαμε τόσην ὥρα ὅτι δὲν πηγαίναμε καλά, πάντα εἴχαμε μιὰν ἐλπίδα ὅτι αὐτὸς ποὺ εἶχε ἀναλάβει νὰ μᾶς ὁδηγήσει, θὰ τἀβγάζε πέρα· μὰ τώρα ποὺ μὰς τὄλεγε ἔτσι καθαρά, ὁ κίνδυνος ἦταν πιὰ ξάστερος. Μονομιᾶς αἰσθανθήκαμε πόσο τεράστιο ἦταν αὐτὸ τὸ μαῦρο δάσος, πόσο ἀτέλειωτες οἱ χαράδρες κι' οἱ ρεματιὲς τοῦ ἀπέραντου βουνοῦ. Πόση μεγάλη ἦταν ἡ νύχτα καὶ πόσο μικροὶ κι' ἀνίσχυροι εἴμαστ' ἐμεῖς.

Κάτι παρόμοιο θὰ νοιώθουν οἱ ναυτικοὶ ὅταν βρεθοῦν στὸ πέλαγος μέσα σὲ ἀδιαπέραστη ὀμίχλη καὶ δὲ βλέπουν τίποτα τριγύρω τους. Καὶ μεῖς δὲν ἐβλέπαμε παρὰ δέντρα καὶ πλαγιές, μαῦρες καὶ σκυθρωπὲς πλαγιές, κι' ἀπὸ πάνω ἕνα κομμάτι οὐρανὸ μὲ ἄστρα.

Σὲ παρόμοιες στιγμές, κάθε ἀντίρρηση ἀφίνεται κατὰ μέρος. Ἔγινε πρόχειρο συμβούλιο κι' ἀποφασίστηκε νὰ βαδίζουμε πάντα πρὸς μιὰ διεύθυνση (ἡ πυξίδα κι' ὁ χάρτης χρησιμοποιήθηκαν ἐπιτέλους!), ὁλόϊσα, ἀδιαφορώντας γιὰ γκρεμούς, γιὰ λάκκους, γιὰ ρέμματα. Ἔτσι μοιραῖα θὰ φτάναμε κάποτε—μπορεῖ σὲ δυό, σὲ τρεῖς ὧρες, ἀλλὰ πάντα θὰ φτάναμε στὴν κατασκήνωσή μας, ἢ τὸ πολὺ λίγο δεξιότερα, λίγο ἀριστερότερα. Καὶ κεῖ θὰ βρίσκαμε βέβαια τοὺς δικοὺς μας τρελλοὺς ἀπ' τὴν ἀνησυχία. Γιαὐτὸ κι' ἀπορρίφθηκε ἡ ἰδέα νὰ ξενυχτίσουμε στὸ δάσος καὶ νὰ ξεκινήσουμε πάλι μὲ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Ξεκινήσαμε λοιπὸν μὲ κάποια κρυφὴ ἀνησυχία. Ξαφνικά, ἀκοῦμε ἀτὸ σκοτάδι πίσω μας κάτι φριχτὰ οὐρλιάσματα, ἕνα ἄγριο κλάμμα ζῴου ποὺ σκόρπιζε σωστὴ ἀνατριχίλα. Ὁ Τιμολέων σταμάτησε στὸν τόπο.

— Ἄλτ! εἶπε προσταχτικά.

Αὐτὸ τὸ ἄλτ! μᾶς πάγωσε τὸ αἷμα. Τὰ κορίτσια φοβήθηκαν. Μὰ ὁ Κώστας δὲ μᾶς ἄφισε πολὺ στὴν ἀμφιβολία.

— Ὁ Τοῦρκος εἶναι, μᾶς εἶπε. Πάω νὰ ἰδῶ τί συμβαίνει.

Ὁ Τοῦρκος εἶναι τὸ πιὸ κουτὸ σκυλὶ τοῦ κόσμου. Στὶς ἐκδρομὲς κουράζεται καὶ μένει πίσω. Καὶ τότε στέκει κι' ἀρχίζει νὰ κλαίει σὰ μικρὸ παιδί. Μιὰ μέρα εἴπαμε στ' ἀστεῖα νὰ τὸν πάρουμε ἀγκαλιά — ἕνα σκύλαρο ἴσαμε κεῖ πάνω! Μὰ τὸ κλάμμα του αὐτὸ ἦταν ἀλλοιώτικο, εἶχε κάτι τραγικὸ κι' ἀπαίσιο, ἕναν τρόμο κι' ἕνα παράπονο μαζί.

Ὁ Κώστας, μόνος, προχωροῦσε ἄφοβα στὰ σκοτάδια. Μὰ ὁ Τοῦρκος ἔτρεχε σὰν τρελλὸς πρὸς τὸ ρέμμα κι' οἱ φωνές του ἀπομακρύνθηκαν κι' ἔσβησαν σιγὰ σιγά. Ὁ Κώστας γύρισε ἄπρακτος. Τί νἄχε ὁ Τοῦρκος; Μυρίστηκε κανένα λύκο καὶ τρόμαξε, ἢ κυνήγησε κάμμιὰ ἀλεποῦ ἢ κανένα λαγό; Ὁ Τοῦρκος θὰ κρατήσει δικό του γιὰ πάντα αὐτὸ τὸ μυστικό. Κρῖμα στὸ φόβο. Ὁ Κώστας δὲν μπόρεσε νὰ μὴν παρατηρήσει στὸν Τιμολέοντα, ὅτι ἄδικα φοβήθηκε καὶ φόβισε καὶ τοὺς ἄλλους. Ὁ φόβος, βλέπετε, εἶναι τὸ πιὸ μεταδοτικὸ συναίσθημα.

Μὰ ὁ Τιμολέων δὲν τὰ παραδέχτηκε αὐτά. Αὐτὸς δὲν ἦταν δειλός, ἀλλὰ τὴ στιγμὴ αὐτὴ μπορεῖ νὰ ὑπῆρχε ἕνας σοβαρὸς κίνδυνος. Εἶχε χρέος νὰ σταματήσει καὶ νὰ βγάλει τὸ περίστροφο ἀπ' τὴ ζώνη του. Δὲν εἶναι δειλία ἡ φρόνηση κι' ἡ πρόνοια, τί εὐχή!

Εἶχε πολὺ δίκιο. Ἀλλὰ ὁ Κώστας ἦταν ἀμείλικτος.

— Ἐσὺ δὲν φοβᾶσαι παρὰ τὸν κίνδυνο! τοῦ εἶπε.

Ὁ Τιμολέων κατάπιε τὸ πείραγμα. Ἄλλωστε ἡ κούρασή μας ἦταν τόση, ὥστε ποῦ ὄρεξη γιὰ φιλονεικίες! Περπατοῦσαμε ψάχνοντας, σκοντάφτοντας, πέφτοντας, χτυπώντας. Κοίταξα τὸ ρολόϊ μου: Μεσάνυχτα. Τί θἄλεγαν οἱ δικοί μας; Μὰ τότε ἀκούσαμε μακρυά, πολὺ μακρυά, χαυγίσματα σκυλίων.

— Εἶναι τὰ σκυλιὰ τῶν βοσκῶν, κοντὰ στὶς κατασκηνώσεις μας, εἶπε ὁ Κώστας. Κοντεύουμε. Ἐμπρός!

Ταχύναμε τὸ βῆμα μ' ἐνθουσιασμό. Τὰ βάσανά μας τελείωναν πιά. Μετὰ μισῆς ὥρας ἀκόμη πορεία, ὁ Κώστας ἔβγαλε μιὰ φωνή:

— Τὸ μονοπάτι! Τὸ μονοπάτι!

Ἐπιτέλους! Ἡ «περιπέτεια» ἔπαιρνε τὸ τέλος της. Ἔπρεπε νὰ εἴμαστε ὅλοι ἱκανοποιημένοι,—ἂν δὲν καταλαβαίναμε ὕστερα ὅτι ὅλη τὴν ὥρα ποὺ περιπλανόμαστε, κάναμε ἕνα ἀτέλειωτο ζιγ-ζάγ τριγύρω στὸ περίφημο μονοπάτι. Ἐμεῖς νομίζαμε πὼς εἴχαμε χαθεῖ μέσα στὸ πέλαγος τῶν δέντρων, ἐνῶ τὸ μονοπάτι ἦταν πάντα στὸ πλάϊ μας, λίγα βήματα μακρυά μας, λὲς καὶ μᾶς εἶχε πάρει ἀπὸ πίσω, κρυφὰ καὶ χλευαστικά...

Μ. Δ. Σ.

ΝΕΛΛΗ

Ἦταν μιὰ γλυκειὰ κι' ἥσυχη παιδούλα μὲ κρινορόδινο πρόσωπο κι' ὁλόφωτα μάτια, γεμάτα μυστήριο κι' ἔκσταση. Μιὰ φύση μελαγχολικὴ π' ἀγαποῦσε νὰ κάθεται ὧρες ὁλόκληρες καὶ νὰ πλάττῃ ὀνείρατα μύρια. Κ' ἄλλοτε τὰ ἐκστατικὰ μάτια της στηλωνόνταν ἐπίμονα στ' ἄπειρο, ἐνῶ τὸ πρόσωπό της ἄλλαζε χίλιες ἐκφράσεις,—πόνου, χαρᾶς, ἀπογοήτευσης, θλίψης,—σὰ νὰ περνοῦσαν μπροστά της ἀλλόκοτα δράματα. Ἦταν μιὰ παιδούλα ποὺ μεγάλωνε μονάχη σ' ἕναν κόσμο ξένο, ἕνα πουλὶ διαβατάρικο σὲ ἄγνωρες χῶρες ποὺ ἀναπάντεχη μπόρα τὸ χώρισε ἀπὸ τὰ συντρόφιά του καὶ τἀνάγκασε νὰ ζῇ μόνο σὲ μιὰ πρωτότυπη χώρα. Δὲν εἶχε κανένα ποὺ νὰ τὴ νοιώθει, ποὺ νὰ τὴ σπρώχνει στὴ χαρὰ καὶ στὸ παιχνίδι, ὅταν ἡ μικρή, ἄπλαστη ψυχούλα της βυθιζόταν στὴ μελαγχολία. Κι' μεγαλώνοντας, αὔξανε κι' ἡ τάση της στὴ θλίψη καὶ στὴν ἀπόγνωση. Καὶ μαζὶ κι' ἡ πλήξη ἀρχίζε τώρα νὰ συντροφεύε τὴ ζωή της.

Εἶχε στὴν κατοχή της πολλὰ τὰ λαμπρὰ σκλάβους ποὺ σκυβαν ταπεινὰ μπροστά της, λούσα κι' ἄπειρα παιχνίδια. Μὰ τώρα τίποτα δὲν ἄγγιζε τὴν ψυχή της: Ἀδιάφορη περνοῦσε μπροστὰ στοὺς σκλάβους, περιφρονητικὰ γελοῦσε γιὰ τὰ χρυσάφια καὶ τὰ στολίδια. Ἔνοιωθε πὼς τῆς ἔλειπαν καρδιὲς ποὺ ξέρουν νἀγαποῦνε, χαμόγελα ποὺ διώχνουνε τὶς θλίψες, χάδια ποὺ γαληνεύουν τὴν ψυχή. Καὶ κλειδωνόταν στὴ μεγάλη αἴθουσα, σταύρωνε τὰ χέρια της, μπρὸς στὰ πορτραῖτα τοῦ πατέρα της,—ἑνὸς ψηλόκορμου ἄντρα, μ' ἐπιβλητικὴ μορφή—καὶ τῆς μαμμᾶς της —μιᾶς κομψῆς κυρίας, κομψῆς καὶ μεγαλεϊόδικης.—Τὰ μάτια της γέμιζαν δάκρυα καὶ ἔβαλλόνταν πάλι στὴν πολυθρόνα της κι' ἄφινε τὸ νοῦ της καὶ τὴ φαντασία της νὰ τρέχουν γοργὰ σ' ἄλλους μακρινοὺς κόσμους.

* * *

Μὰ οἱ σοφοί κι' οἱ αὐλικοί—πρέπει νὰ ξέρετε πὼς ἡ μικρὴ Νέλλη ἦταν μιὰ ὀρφανὴ πριγκιπέσσα,—πρόσταξαν πὼς ἦταν καιρὸς ν' ἀρχίσῃ ἡ «μέλλουσα ἄνασσα» τὰ σοβαρὰ μαθήματα. Ὁ ἀντιβασιλέας μὲ τὸ ὑπουργικὸ συμβούλιο διάλεξαν τοὺς πιὸ διαβασμένους καὶ ξακουστοὺς δασκάλους. Καὶ μιὰ μέρα κάλεσαν τὴ χλωμὴ πριγκηπέσσα στὴν αἴθουσα τοῦ θρόνου γιὰ νὰ τῆς παρουσιάσουν τοὺς αὐστηροὺς καθηγητές της. Μόλις αὐτὴ φάνηκε, δυο σειρὲς φαλακρὰ κεφάλια παρουσιάσθηκαν στὰ μάτια της. Κι' ὅταν ἀντίκρυσε τὰ ψυχρά τους πρόσωπα, μὲ τὴν αὐστηρὴ ἔκφραση, τὰ χοντρὰ βιβλία ποὺ κρατοῦσαν στὴ μασχάλη, ἔνοιωσε κάποιο σφίξιμο στὴν καρδιά. Καὶ δὲν ἦταν ψεύτικο τὸ κακὸ προαίσθημα.

Εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα, οἱ σοφοὶ τῆς δάσκαλοι ἄρχισαν νὰ τῆς γεμίζουν τὸ κεφάλι μὲ τὰ μαθήματα, καὶ νὰ τῆς μεταδίνουν τὴ σοφία ποὺ τοὺς περίσσευε. Καὶ τυραννοῦσαν τὸ φτωχό της μυαλό, καὶ τὴν ἐζάλιζαν μὲ τὶς πέντε ἠπείρους τῆς γῆς ὁ γεωγράφος, τὴν ἱστορία τῶν Ἐθνῶν ὁ ἱστορικός, τὰ κλάσματα καὶ τοὺς λογαριασμούς του ὁ μαθηματικός. Πειθήνια ἐδιάβαζε κι' ἔδρισκε πὼς κάποτε, ὅταν ὁ καθηγητὴς ἐξηγοῦσε καλά, μποροῦσε νὰ βρῇ ἐνδιαφέρον στὰ μαθήματα ποὺ τὴ βοηθοῦσαν τώρα νὰ σκοτώνῃ τὴν πλήξη της.

* * *

Κάποτε, γυρνώντας τὶς ἀτέλειωτες κάμαρες τοῦ παλατιοῦ, ἀνακάλυψε μιὰ βιβλιοθήκη. Ἄρχισε νὰ ξεσκάβει τὰ παλιὰ βιβλία καὶ νὰ τὰ ξεφυλλίζει μὲ ἁπλὴ περιέργεια στὴν ἀρχή, μὰ μὲ ἀκράτητο ἐνδιαφέρον ὅσο προχωροῦσε τὸ διάβασμα. Ἀπὸ κεῖ ἔμαθε πὼς ὑπῆρχαν Βασιλοπούλες ἔρημες καὶ μοναχές,—σὰν καλήωρα ἐμένα—σκέφτηκε κι' ἀναστέναξε — σκλαβωμένες σὲ μακρυνοὺς κι' ἀπάτητους πύργους. Πῶς κλαῖνε καὶ πῶς πονοῦν ἐκεῖ μέσα καὶ πῶς καρτεροῦν τὰ μαγεμμένα βασιλόπουλα νὰ τὶς ἐλευθερώσουν. Καὶ πῶς ξεκινοῦν ἀπὸ ἄγνωστες χῶρες τὰ βασιλόπουλα, περνᾶνε δάση καὶ βουνὰ καὶ φτάνουν στοὺς ἀπάτητους πύργους, παλεύουν μὲ τοὺς δράκους, τοὺς νικᾶνε καὶ λευτερώνουν τὶς σκλαβωμένες.

Γέμιζε ἡ ψυχή της ἀπὸ ἐλπίδες. Τί κι' ἂν ἦταν κι' αὐτὴ πριγκιπέσσα σὲ πλουτισμένη χώρα; Ἦταν σὰν σκλάβα, ἀφοῦ ξένοι μονάχα τὴν τριγύριζαν καὶ κανένας δὲν τὴν ἀγαποῦσε. Θὰ παρακαλοῦσε καὶ κείνη τὸ Θεὸ νὰ φωτίσει κάποιο βασιλόπουλο, νὰ τὴν ἁρπάξῃ ἀπὸ τὸ βασίλειό της καὶ νὰ τὴν πάει στὴ δικιά του χώρα, σ' ἀνθρώπους ποὺ ξέρουν νἀγαποῦν. Θὰ ζοῦσε μιὰ ζωὴ ἀλλοιώτικη, θὰ ξαναρχόταν στὰ χείλια της τὸ γέλιο καὶ θἄνθιζε ἡ χαρὰ στὴν ψυχή της.

Μαθεύτηκε στὴν πόλη πὼς ἡ πριγκιπέσσα ἔπεσε στὸ κρεββάτι ἄρρωστη βαριά. Ἀπὸ κάθε χώρα μαζεύτηκαν οἱ σοφότεροι γιατροὶ νὰ θεραπεύσουν τὴν παιδούλα. Οἱ αὐλικοὶ βημάτιζαν νευρικοὶ κι' ἀνήσυχοι στὴν κάμαρα καὶ δίνανε στὸ πλῆθος ποὺ ζητοῦσε πληροφορίες γιὰ τὴν κατάσταση τῆς ἄρρωστης. Δὲν τὴν ἀγαποῦσανε πραγματικά, ἀφοῦ κανεὶς δὲν ἤξερε νὰ νοιώσῃ τὴν ψυχή της, μὰ θὰ τοὺς κακοφαινόταν ἂν τὴν ἔχαναν ἔτσι ξαφνικὰ κι' εἶχαν ὕστερα φασαρίες γιὰ τὴ διαδοχὴ τοῦ θρόνου. Τὸ πένθος, ἡ ἀνακήρυξη καινούργιου βασιλιᾶ, οἱ πολιτικὲς διαμάχες, οἱ γιορτὲς ποὺ θἀκολουθοῦσαν, θἄταν μιὰ μεγάλη ἐνόχληση γιὰ τὸν ἀδιάφορο καὶ φάθυμο αὐτὸ λαό.

Ὡστόσο ἡ πριγκιπεσσούλα ἦταν εὐτυχισμένη. Οἱ πύλες κάποιου κόσμου καινούριου εἶχαν ἀνοιχτεῖ μπροστά της, κι' ἀνάμεσα στὴν ἐλαφρὴ ὀμίχλη ποὺ σκότιζε λίγο τὴν ἀτμόσφαιρα, διέκρινε μορφὲς σιωπηλὲς καὶ θλιμμένες, μὰ γλυκές, καὶ μαζὶ τῆς φαινόταν πὼς ἔβλεπε τἀγαπημένα πρόσωπα τῶν γονιῶν της ποὺ γνώριζε μόνο ἀπὸ τὰ πορτραῖτα.

* * *

Ἄλλες φορὲς, ἄκουε τρομαχτικὲς σάλπιγγες καὶ ταμπούρλα. Ἦταν βέβαιη πὼς τὸ μαγεμένο βασιλόπουλο ξεκινοῦσε ἀπὸ τὴ μακρυνή του χώρα γιὰ νὰ τὴ λευτερώσει. Περνοῦσε χῶρες καὶ χωριά, πάλευε μὲ τὰ στοιχειὰ καὶ τὰ θεριὰ τοῦ δάσους. Ἀνίκητο πάντα προχωροῦσε. Κι' αὐτὴ παρακολουθοῦσε—τί θαυμαστὴ διορατικότητα ποὺ εἶχε ἀποχτήσει!—τὶς περιπέτειές του, γελοῦσε γλυκὰ στὸ θριαμβό του, μὰ κρύος ἱδρώτας τὴν ἔβρεχε σὰν ἔβλεπε νὰ παρουσιάζωνται καινούρια ἐμπόδια μπροστά του. Μ' αὐτὸς νικοῦσε, πάντα νικοῦσε... Ἦταν τώρα μπροστά της, ὄμορφος μὲ τὰ γαλάζια του μάτια καὶ τὰ χρυσά του μαλλιά, ἴδιος ἄγγελος ποὖβλεπε πρὶν στὰ ὄνειρά της. Ἄπλωνε τὰ χέρια σὲ κείνη καὶ τὴν καλοῦσε, ἐνῶ πίσω του οἱ γονιοί της τὴν κοιτοῦσαν μὲ τὸ ἴδιο παρακλητικὸ βλέμμα. Εἶχε φτάσει γιὰ κείνην ἡ ὥρα τοῦ λυτρωμοῦ... Ἄνοιξε τὰ μάτια. Γύρω μορφὲς ἀγνώριστες, σοβαρές, σκυμμένες μπροστά της. Ἀνασηκώθηκε. Οἱ ἴδιοι αὐλικοὶ μὲ τὰ ψυχρὰ κι' ἀδιάφορα πρόσωπά τους. Ἀγωνία ἔσφιξε τὴν ψυχή της. Τὰ χείλια της κινήθηκαν ἀργά:

— Καὶ τὸ βασιλόπουλο;

Ὅλοι κοιτάχτηκαν μ' ἀπορία. Ὁ ἀντιβασιλέας μίλησε:

— Ποιό βασιλόπουλο, Ὑψηλοτάτη.

Καὶ ξαφνικὰ τὸ φῶς ἀπλώθηκε στὴν ψυχή της. Ὅλα ἦταν ὄνειρο ψεύτικο καὶ πλάνο. Ἀπελπισία τὴν ἔπνιξε, ἔγειρε τὸ κεφάλι στὸ προσκέφαλο, ἔκλεισε τὰ μάτια καὶ δὲν τὰ ξανάνοιξε ποτέ της πιά...

ΕΛΕΝΗ Γ. ΡΕΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ

16.

Ἀπόψε ὁ μπάτης τραγουδᾶ
Κι' ἡ λέφκα ἀνατριχιάζει
Στὴς νύχτας τὴ σιγή.
Σὰν πελούδιαν σύννεφο
Τὸ φύλλωμά της μοιάζει
Ὅπου ζητάει νἀντισταθεῖ
Στοῦ ἀγέρα τὴν πνοή.

Καὶ σὰν τραγουδιστὴς θλιφτός,
Ψυχὴ παρατημένη,
Στὴς λέφκας τὴ ριζιά,
Ὁ γρύλλος κλαίει στὴ μοναξιά,
Μὲ τὴ φωνὴ σνιγμένη,
Κάποια χαρὰ ποὺ σβύστηκε
Στὴ σιωπηλὴ νυχτιά.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΜΙΑ φορά, ὅταν στὸ Ζάππειο, τὸ καλοκαίρι, λειτουργοῦσε ἕνας ὑπαίθριος κουτσο-Κινηματογράφος, μεγάλη ἐντύπωση ἔκανε στὸν κοσμάκη μιὰ ταινία «περιπετειώδης»: Ἕναν κυνηγὸ ποὺ δὲν εἶχε πιὰ φυσέκια, τὸν κυνηγοῦσε ἕνα ἐξαγριωμένο λιοντάρι. Κάθε φορὰ ποὺ τὸν ἔφτανε κι' ὅλοι πιὰ ἐνόμιζαν πὼς θὰ τὸν φάῃ, ὁ ἄνθρωπος ἐγλύτωνε μ' ἕνα τέχνασμα ἢ ἀπὸ μιὰ καλοτυχία. Προσωρινὰ ὅμως· γιατὶ τὸ λιοντάρι ἦταν πάντα ἐκεῖ. Καὶ τὸ κυνήγι ξανάρχιζε, καὶ τὸ θηρὶ ἔφτανε πάλι τὸν ἄνθρωπο, καὶ πάλι ὁ ἄνθρωπος γλύτωνε μὲ κάποιον τρόπο. Αὐτὸ βαστοῦσε ὁλάκερη ὥρα. Μπορεῖτε λοιπὸν νὰ φανταισθῆτε τὴ συγκίνηση, τὴν ἀγωνία, τὰ ὰ! καὶ τὰ ὦ! τῶν ἁπλοϊκῶν θεατῶν. Ὡστόσο ἕνας φαινόταν πιὸ ἀδιάφορος. Ἦταν ἡλικιωμένος, πατέρας, καθόταν σ' ἕνα τραπεζάκι μὲ τὴν οἰκογένειά του, γύσταζε καί, χωρὶς νὰ θέλῃ, ἔκλεινε τὰ βαριὰ βλέφαρά του, σὰν τὸν Ρουντὶκ ὅταν ὁ Τζὰκ ἐδιάβαζε τὴ «Θεία Κωμῳδία». Κάθε τόσο ὅμως, ἀπὸ τὸ θόρυβο τοῦ πλήθους, ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα, μισοξυπνοῦσε. Καὶ ρωτοῦσε τοὺς ἄλλους μ' ἕνα χασμουρητό:

— Τὸ σκότωσε ἐπιτέλους αὐτὸς τὸ λεοντάρι; ἢ τὸν ἔφαγε;..

Σ' αὐτὸ καί μόνο, βλέπετε, περιοριζόταν ὅλο του τὸ ἐνδιαφέρο: νὰ μάθῃ ἂν τὸ λιοντάρι στὸ τέλος τρώῃ τὸν ἄνθρωπο ἢ ἂν ὁ ἄνθρωπος σκοτώνῃ τὸ λιοντάρι. Γιὰ τάλλα ἀδιαφοροῦσε. Κι' ἀφοῦ εἶδε στὴν ἀρχὴ δυὸ-τρία «ἐπεισόδια», βαρέθηκε, νύσταξε, κοιμήθηκε. Ἔβρισκε ἴσως πὼς τὸ πρᾶγμα πήγαινε *εἰς μάκρος*. Τὰ τοπία τῆς Ἀφρικῆς, τὰ ἐσωτερικὰ τῶν ἄντρων καὶ τῶν καλυβῶν, τὶς σκηνὲς μὲ τοὺς μαύρους καὶ μὲ τὰ ζῶα τοῦ δρυμοῦ, ποὺ παρουσιαζόνταν παράλληλα μὲ τὴν ὑπόθεση, τὰ ἔκρινε ἄσχετα, παρεκβατικά, περιττά. Βιαζόταν νὰ μάθῃ τὸ τέλος, γιὰ νὰ πάῃ νὰ κοιμηθῇ καλὰ στὸ κρεββάτι του. Κι' ἔμοιαζε ἔτσι μὲ τὸν ἀναγνώστη ἑνὸς μυθιστορήματος ποὺ ἀφίνει τὶς «περιγραφὲς» καὶ πηδᾷ σελίδες, γιὰ νὰ ἰδῇ πιὸ γρήγορα τί ἀπογίνονται οἱ ἥρωες ποὺ τὸν ἐνδιαφέρουν, «πῶς τελειώνει»...

Τὸν θεατὴ αὐτὸν τοῦ Κινηματογράφου θυμήθηκα προχτὲς ποὺ διάβασα τὴν ἀπάντηση τῆς Διαπλάσεως σὲ κάποιαν ἀπορία τῆς ***Μηλολόνθης***. Ναί, εἶναι πολὺ διαφορετικὸ τὸ ἐνδιαφέρο, κι' ἡ συγκίνηση ἑπομένως, ποὺ μᾶς δίνει ἡ Τέχνη, ἀπὸ τῆς ἁπλῆς Περιπετειας ἢ τῆς συγκινητικῆς Ἱστορίας. Πολλὲς φορὲς φτάνει κανεὶς κι' ὥς τὸ κλάμα, μὰ κλαίει τόσο ἀλλοιώτικα στὴ μιὰ περίπτωση καὶ στὴν ἄλλη! Ἂς ὑποθέσουμε, — δὲν θάταν κανένα παράξενο,— πὼς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, μαθαίνοντας στὸ τέλος πὼς τὸ λιοντάρι ἐσπάραξε τὸν ἄμοιρο κυνηγό, ἔχυσε καὶ δυὸ δάκρυα. Ἂς ὑποθέσουμε ἀκόμα πὼς ἕνας ἄλλος θεατής, ἄνθρωπος μὲ καλλιτεχνικὸ γούστο, μπροστὰ σ' ἕνα ἐξοχο ἀφρικανικὸ τοπίο, μπροστὰ σὲ μιὰ ὑπέροχη ζωγραφιά, ἄσχετη μὲ τὸ κυνήγι, ἔκλαψε ἐπίσης. Δὲν καταλαβαίνετε ἀμέσως πὼς θάταν διαφορετικὸ τὸ κλάμμα τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τὸ κλάμα τοῦ ἄλλου;

Καὶ μὴν πῆτε πὼς δὲν κλαίει κανεὶς ποτὲ μπροστὰ σὲ μιὰ εἰκόνα ἢ σ' ἕνα ἄγαλμα! Πολλοί, πλῆθος ἄνθρωποι ἔκλαψαν σὰ μικρὰ παιδιὰ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἀντίκρυσαν τὸν Ἑρμῆ τοῦ Πραξιτέλη. Εἶναι καμμιὰ περιπέτεια, καμμιὰ συγκινητικὴ ἱστορία ὁ Ἑρμῆς; Δὲν τὸ πιστεύω. Ἡ Τέχνη μόνο, ἡ μεγάλη Τέχνη τοῦ Πραξιτέλη κάνει αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους νὰ κλαίνε μπροστὰ στὸ ἄγαλμα. Ποῦ θὰ πῇ πὼς ἡ Τέχνη μᾶς συγκινεῖ κι' ὅταν δὲν μᾶς παρουσιάζει κάτι θλιβερό, κάτι συγκινητικό. Φανταισθῆτε τώρα πόσο μπορεῖ νὰ μᾶς συγκινήσῃ ὅταν καὶ τὸ θέμα τὸ ἴδιο συγκινεῖ! Γι' αὐτὸ ἡ Διάπλασις ἀπάντησε στὴ ***Μηλολόνθη*** πὼς ἡ συγκίνησή της θάταν ἀσύγκριτα ἰσχυρότερη, ἂν τὸ «περιπετειῶδες» μυθιστόρημα ποὺ διάβασε, ἦταν γραμμένο ἀπὸ καλλιτέχνη.

Ὑπάρχουν βέβαια πολλοὶ ἄνθρωποι ποὺ καταλαβαίνουν ἀπὸ Τέχνη· μὰ ὑπάρχουν κι' ἄλλοι ποὺ δὲν καταλαβαίνουν γρύ. Αὐτοὶ ἐνδιαφέρονται, συγκινοῦνται, ἀγωνιοῦν, κλαῖνε,—καὶ μὲ τί πικρὰ δάκρυα καμμιὰ φορά!— μόνο ἀπὸ τὴν ὑπόθεση, τὴν ἱστορία, τὴν περιπέτεια. Σ' αὐτὰ οἱ ἄλλοι δὲν δίνουν τόση σημασία. Οὔτε διαβάζουν «συγκινητικὸ» βιβλίο ἂν δὲν εἶναι καὶ τεχνικό. Κι' ἂν καμμιὰ φορὰ τύχει νὰ διαβάσουν κανένα τέτοιο, αὐτοὶ γελοῦν μ' ἐκεῖνα ποὺ κάνουν τοὺς ἄλλους νὰ κλαῖνε. Ἢ ἔχουν ἁπλῶς μιὰ διασκέδαση κατώτερη, ταπεινότερη. Συνήθως τὰ παιδιὰ δὲν καταλαβαίνουν ἀπὸ Τέχνη. Καὶ γι' αὐτὸ προτιμοῦν τὶς «περιπέτειες», ἀδιαφορώντας πῶς εἶναι γραμμένες.

Θυμοῦμαι κι' ἐγώ, ὅταν ἤμουν παιδί, μὲ πόση περιέργεια, διασκέδαση καὶ συγκίνηση διάβαζα μυθιστορήματα μικρῆς Τέχνης ἢ καὶ μηδαμινῆς. Βέβαιά, ὁ «Πικουίλος Ἀλλάγας» τοῦ Σκρίμπ, ὁ «Κόμης Μοντεχρίστος» τοῦ Δουμᾶ, τ' «Ἀπόκρυφα τῶν Παρισίων» τοῦ Σύη, δὲν εἶναι βιβλία γιὰ πέταμα. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἴδια εὐχαριστηση, καὶ χωρὶς νὰ κάνω καμμιὰ διάκριση, διάβαζα καὶ τὰ γελοῖα μυθιστορήματα τοῦ Πονσὸν ντὲ Τεράϊ ἢ τοῦ Μοντεπέν. Εὐτυχῶς ποὺ αὐτὸ δὲν ἐδάσταξε πολύ: μόνο δυὸ-τρία χρόνια. Κι' ἤμουν ἀκόμα μαθητής, ὅταν ἔπεσε στὰ χέρια μου ἕν' ἀριστούργημα τοῦ Ντωνταί. Ἦταν τὸ πρῶτο καλλιτεχνικὸ μυθιστόρημα ποὺ διάβαζα. Κι' αὐτὸ μ' ἔμαθε πιὰ νὰ διαβάζω...

Πῶς τὸ θυμοῦμαι! Ἦταν, παιδιά μου, «Οἱ βασιλεῖς ἐν ἐξορίᾳ» (Les rois en exil, ἔτσι ἦταν μεταφρασμένος ἑλληνικὰ ὁ τίτλος,) ἕν' ἀπὸ τὰ νεανικὰ μὰ τὰ καλύτερα τοῦ μάγου ἐκείνου συγγραφέα. Τί ἐντύπωση ποὺ μοῦ ἔκαμαν οἱ «περιγραφὲς» καὶ πόσο μὲ συγκίνησαν οἱ «περιπέτειες», τόσο ἀλλοιώτικες ἀπὸ κεῖνες ποὺ ἤξερα ὡς τότε! Ἔκλαιγα. Κι' ἦταν ἡ πρώτη φορὰ στὴ ζωή μου ποὺ ἔκλαιγα ἀπὸ Τέχνη. Γιατὶ ἔβρεχα μὲ δάκρυα καὶ σελίδες ποὺ δὲν ἦταν καθαυτὸ «συγκινητικές». Ἀλλὰ μὲ συγκινοῦσε ἡ τέχνη τους, ἡ ψυχολογία τους, ἡ αἰσθηματικὴ περιγραφή τους, ἡ ποίησή τους, ἡ ἀτμόσφαιρά τους. Ὦ, καμμιὰ σχέση δὲν εἶχαν αὐτὰ τὰ δάκρυα μ' ἐκεῖνα ποὺ εἶχα χύσει στὶς κοινὲς καὶ πρόστυχες σελίδες τοῦ Πονσὸν ντὲ Τερράϊ. Ἦταν ἄλλο πρᾶγμα! Τόσο ἀνώτερο, εὐγενικότερο, λεπτότερο καὶ βαθύτερο μαζί, ὅσο δὲν θὰ μποροῦσα νὰ τὸ παραστήσω.

Ναί, οἱ «Βασιλεῖς ἐν ἐξορίᾳ» μ' ἔμαθαν τότε νὰ διαβάζω. Ζήτησα καὶ διάβασα ὅλα σχεδὸν τὰ βιβλία τοῦ Ντωνταί, ποὺ στάθηκε ἔτσι ὁ πρῶτος μου δάσκαλος στὸ διήγημα καὶ στὸ μυθιστόρημα. Ἔπειτα τοῦ Μπάλζάκ, τοῦ Φλωμπέρ, τοῦ Μωπασσάν, τοῦ Ζολᾶ, τοῦ Ντίκενς, τοῦ Τουργκένιεφ, τοῦ Δοστογέφσκη... Ξυπνοῦσα, φωτιζόμουν, ἀνέβαινα. Κι' ὅπως ἔμαθα πὼς ὑπάρχουν καὶ μεγαλύτεροι συγγραφεῖς ἀπὸ τὸ Δουμὰ ποὺ στὴν ἀρχὴ τὸν ἐνόμιζα θεό, ἔτσι μάθαινα σιγὰ-σιγὰ πὼς ὑπάρχουν καὶ μεγαλύτεροι ἀπὸ τὸν Ντωνταί, τὸν πρῶτο μου δάσκαλο.

Δυστυχῶς, ὅλα τὰ παιδιὰ δὲν φωτίζουνται μὲ τὴν πρώτη. Τἀνώτερα ἔργα ποὺ πέφτουν τυχὸν στὰ χέρια τους, τὰ βρίσκουν βαριά, κουραστικά, ἀνούσια. Παρατρέχουν περιγραφές, πηδοῦν σελίδες καὶ βιάζονται νὰ φτάσουν στὸ τέλος: Καὶ σ' αὐτὴ τὴ διανοητικὴ κατάσταση τὰ περισσότερα μένουν γιὰ πάντα. Μεγαλώνοντας, καταντοῦν σὰν τὸν θεατὴ τοῦ Κινηματογράφου ποὺ θυμήθηκα στὴν ἀρχή. Ἡ Τέχνη κι' ἡ συγκίνησή της εἶναι γιὰ τοὺς λίγους, τοὺς διαλεχτοὺς...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΤΖΑΚ

[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET, διασκευασμένο γιὰ τὴν «Διάπλασι» ἀπὸ τὸν κ. Γρ. Ξενόπουλο].

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἔλεγε πάλι, ἔλεγε. Μὰ δὲν τὸν ἄκουγε κανένας. Ὁ Βεντούζας κι' ὁ ψαρὰς φιλονεικοῦσαν: Ὁ ἕνας ἤθελε νὰ βγοῦν στὸ Σατεναί,— ἕνα μεγάλο προάστειο τῆς Νάντης, — ὁ ἄλλος ἐννοοῦσε νὰ προχωρήσουν ὡς τὸ λιμάνι τῆς πόλης. Κατὰ τὴ συνήθεια αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ, ὁ ἕνας προσπαθοῦσε νὰ πείσῃ τὸν ἄλλον μὲ βρισιές καὶ μὲ φοβέρες:

«—Εἶσαι κουτεντές!.. Θὰ σοῦ σπάσω τὰ μούτρα!.. Εἶσαι βλάκας!.. Θὰ σὲ ρίξω στὴ θάλασσα!»

Κι' ὁ Τζάκ, ποὺ αὐτὰ τἄπαιρνε τοῖς μετρητοῖς, προσπαθοῦσε νὰ τοὺς συμβιβάσῃ:

— Φίλοι μου!.. καλοί μου φίλοι!.. σᾶς παρακαλῶ!.. Μή!.. γιὰ τὸ Θεό!..

Κι' ἔκλαιγε. Ἔχυνε δάκρυα ἀληθινά. Περίεργο τοῦ φαινόταν πὼς δὲν εἶχε ἄλλη ἐπιθυμία, πὼς δὲν αἰσθανόταν ἄλλη ἀνάγκη παρὰ νὰ κλαίῃ, νὰ κλαίῃ. Γιατὶ δὲν ἤξερε πὼς τὸ μεθύσι ἔχει στὸ τέλος μιὰ τέτοια φάση ποὺ τὴ λένε κοινῶς «κρασοκατάνυξη».

Ἐπιτέλους ὁ καυγὰς ἔπεσε, ἔπαψε, ξαφνικὰ ὅπως εἶχε σηκωθεῖ. Ἡ βάρκα, ἀφοῦ ἄφησε πίσω της καὶ τὸ τελευταῖο σπίτι τοῦ Σατεναί, ἔμπαινε στὴ Νάντη. Ὁ ψαρὰς κατέβασε τὸ πανί καὶ πῆρε τὰ κουπιά, γιὰ νὰ τὴ διευθύνῃ πιὸ σίγουρα ἀνάμεσα στὴ μεγάλη κίνηση καὶ τὴν παραζάλη τοῦ λιμανιοῦ.

Ὁ Τζὰκ σηκώθηκε γιὰ νὰ πολαύσῃ τὸ θέαμα, ἀλλ' ἀναγκάσθηκε νὰ ξαναπαθήσῃ. Ἦταν ἀκόμα ζαλισμένος. Ὅλα τὰ πράγματα γύριζαν, χόρευαν μπροστά του,—κατάρτια, πανιά, φουγάρα, σπίτια, καμινάδες, φανάρια, ἄνθρωποι.

Τὰ μεγάλα βαπόρια τοῦ θύμισαν τὸ Μαντού, τὸν φυλακισμένο Μαντού, ποὺ τὸσκαζε κάθε τόσο στὴ Μασσαλία καὶ κρυβόταν στἀμπάρια, στὰ κάρβουνα, στὰ ἐμπορεύματα... Τὸ κακόμοιρο ἐκεῖνο ἀραπάκι συλλογιζόταν ἀκόμα ὁ Τζάκ, ὅταν ἄξαφνα εἶδε πὼς δὲν βρισκόταν πιὰ στὴ βάρκα. Μπά, πῶς ἔγινε αὐτό; Πῶς βγῆκε ἔξω;.. Κάθε ὄνειρο ἔχει τὰ χάσματά του κι' ὁ Τζὰκ ἕνα ὄνειρο θᾶβλεπε... Νά, τώρα περπατεῖ μὲ τοὺς συντρόφους τους στὴ μεγάλη προκυμαία, ἀνάμεσα στὰ πελώρια δέματα καὶ τὶς κάσσες ποὺ φορτώνουν ἢ ξεφορτώνουν. Σκοντάφτει ἐδῶ κι' ἐκεῖ, χάνει τοὺς συντρόφους, τοὺς ξαναβρίσκει, τοὺς ξαναχάνει... Μιὰ στιγμὴ βλέπει καὶ τὸν Μανζὲν καὶ θυμᾶται νὰ τὸν ρωτήσῃ τί δασμὸ πληρώνουν τὰ περσικὰ χαλιά. Μὰ ὁ τελωνοφύλακας δὲν τοῦ ἀπαντᾷ. Τὸν κοιτάζει μόνο πάράξενα, στρίβοντας τὸ μουστάκι του...

Σὲ λίγο, ὁ Τζὰκ περπατεῖ στοὺς δρόμους τῆς Νάντης μὲ πίπα στὸ στόμα, μὲ ζώνη στὴ μέση καὶ μὲ τὸ σκοῦφο τοῦ μούτσου στὸ κεφάλι. Θέλει κι' αὐτὸς νὰ κάνῃ τώρα τὸν θαλασσινό. Μιμεῖται τὰ λόγια καὶ τὰ κινήματα τοῦ μούτσου κι' οἱ ἄνθρωποι στὸ δρόμο τὸν βλέπουν, τὸν ἀκοῦνε καὶ γελοῦν. Μὰ δὲν τὸν νοιάζει γιὰ τὸν κόσμο. Προχωρεῖ μὲ τοὺς συντρόφους του. Μιὰ στιγμὴ μπαίνουν σ' ἕνα μεγάλο, χρυσοστόλιστο καφενεῖο, γεμάτο καθρέφτες καὶ ζωγραφιές. Μὰ τὸ γκαρσόνι τοὺς βγάζει ἔξω καὶ τοὺς τρεῖς: «Ἄλλου πηγαίνετε νὰ ξεμεθύσετε!» τοὺς λέει. Κι' ἡ περιπλάνηση στὴν πόλη ἐξακολουθεῖ.

«Ὁ Τζὰκ κοιμᾶται σὲ κάτι ποὺ μοιάζει μὲ βαγόνι...»

Τί μεγάλη πόλη! Ὅλο προκυμαῖες, ὅλο παλιὰ σπίτια μὲ σιδερένια μπαλκόνια... Περνοῦν ἕνα γεφύρι, ἔπειτα ἄλλο, ἔπειτα ἄλλο... Πόσα γεφύρια! Πόσα ποτάμια ποὺ διασταυρώνονται κι' ἀνακατεύονται! Νὰ καὶ μιὰ πέτρινη σκάλα, στενὴ καὶ γλυστερή, ποὺ βυθίζει στὸ μαῦρο νερὸ ἑνὸς καναλιοῦ τὰ τελευταῖα της σκαλοπάτια. Ὁ Τζὰκ δὲν ἀντέχει πιά. Καὶ κλαίγοντας κάθεται σ' αὐτὴ τὴ σκάλα. Μιὰ ἀπέραντη θλίψη τὸν κυριεύει. Τοῦ ἔρχονται μαῦρες ἰδέες θανάτου, θέλει νὰ πέσῃ στὸ κανάλι καὶ νὰ πνιγεῖ... Κατεβαίνει ἕνα-ἕνα τὰ σκαλοπάτια, φτάνει ὡς τὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ. Κι' ἡ ἰδέα πὼς σὲ λίγο θὰ πεθάνῃ, τὸν γεμίζει οἶκτο πρὸς τὸν ἑαυτό του.

— Χαίρετε, φίλοι μου! φωνάζει.

Ἀλλὰ οἱ φίλοι του παίζουν ἀπάνω ***κορώνα ἢ γράμματα*** κι' εἶναι τόσο βυθισμένοι στὸ παιχνίδι, ποὺ δὲν τὸν ἀκοῦνε. Ὁ μελλοθάνατος θρηνωδεῖ:

— Καϊμένοι μου φίλοι, δὲν θὰ μὲ ξαναϊδεῖτε πιά· θὰ πεθάνω!

Οἱ «καϊμένοι» του οἱ φίλοι τῆ δουλειά τους. Φιλονεικοῦν τώρα ἀπάνω στὸ παιχνίδι. Ὦ, μὰ εἶναι φριχτὸ νὰ πεθάνῃ τώρα, χωρὶς οἱ ἄλλοι νὰ τὸν λυπηθοῦν, χωρὶς νὰ τρέξῃ κανένας νὰ τὸν ἐμποδίσῃ! Ἔτσι θὰ τὸν ἀφήσουν λοιπόν; Ὁ Τζὰκ θυμώνει. Κι' ὁ καυγὰς ἀπὸ πάνω του ἐξακολουθεῖ. Ὅπως στὴ βάρκα, βρίζονται καὶ τώρα καὶ φοβερίζει ὁ ἕνας τὸν ἄλλον νὰ τοῦ σπάσῃ τὰ μούτρα, νὰ τὸν πετάξῃ στὸ νερό. Μαζεύονται γύρω τους ἄνθρωποι, τρέχουν καὶ δυὸ χωροφύλακες. Ὁ Τζὰκ φοβᾶται, ἀνεβαίνει καὶ τὸ βάζει στὰ πόδια... Σὲ λίγο, κάποιος ποὺ τρέχει ξοπίσω του, τὸν φτάνει καὶ τὸν ξεπερνᾷ. Εἶναι ὁ μούτσος, χωρὶς καπέλλο, χωρὶς γραβάτα, μὲ τὴν πλατειὰ τραχηλιὰ κατεβασμένη στὸ στῆθος του, σὲ κακὸ χάλι.

—Ἀμ' ὁ Βεντούζας;

—Στὸ κανάλι... Τὸν γκρέμισα μὲ μιὰ κουτελιά!

Τώρα τρέχουν κι' οἱ δυό. Οἱ χωροφύλακες τοὺς κυνηγοῦν. Ὁ μούτσος τρέχει καλύτερα. Ὁ Τζὰκ δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ἀκολουθῇ. Τότε τοῦ ἔρχεται ἡ ἰδέα νὰ γυρίσῃ πίσω, νὰ ἰδῇ τί ἀπέγινε ὁ κακόμοιρος ὁ Βεντούζας... Κι' ἀξαφνα ἀκούει νὰ τὸν φωνάζουν:

—Ἐ! Τσῖρο!..

Εἶναι ὁ Βεντούζας, κι' αὐτὸς ξεσκούφωτος, χωρὶς γραβάτα, λαχανιασμένος καὶ φοβισμένος.

— Στὸν συγύρισα τὸ μούτσο σου!.. Τὸν πέταξα στὸ κανάλι μὲ μιὰ κλωτσιά!.. Τρέχω μὴ μὲ πιάσουν οἱ χωροφύλακες... Γειά σου!

Ὁ Τζὰκ τὰ χάνει: Ποιὸς ἔρριξε τὸν ἄλλον στὸ κανάλι; Ποιὸς εἶναι ὁ πνιγμένος καὶ ποιὸς ὁ πνίχτης;.. Ὁ Τζὰκ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἐξηγήσῃ μὰ οὔτε προσπαθεῖ. Καὶ σὲ λίγο, χωρὶς πάλι νὰ ξέρῃ πῶς, — ἄλλο χάσμα στὸ νειρό του,—βρίσκεται πάλι καὶ μὲ τοὺς δυό, μέσα σ' ἕνα ταβερνομαγέρικο, καθισμένος μπροστὰ σ' ἕνα τραπέζι, ὅπου ἀχνίζει μιὰ λαχανόσουπα. Τρῶνε, πίνουν καὶ φεύγουν γιὰ νὰ πᾶνε ἀλλοῦ. Τὰ καπηλειὰ καὶ τὰ μαγέρικα διαδέχονται τὸνα τἄλλο στὸ ἀτελείωτο, τὸ ξεφρενιασμένο αὐτὸ ὄνειρο. Ἄχ, μὰ ποῦ θὰ σταματήσουν πιά; Ὁ Τζὰκ δὲν βάζει στὸ στόμα του οὔτε μπουκιά, οὔτε σταλιά. Μὰ δὲν μπορεῖ οὔτε νὰ περπατήσῃ. Θὰ πέσῃ κάτω. Φτάνει.

Ἐπιτέλους βραδιάζει, ἀνάβουν φανάρια, λάμπες, κεριά. Τώρα βρίσκονται σὲ μιὰ μεγάλη καταφώτιστη σάλα, ὅπου χορεύουν ἀραπίνες μὲ ἄρπες. Ἡ μουσικὴ τοῦ ἀρέσει τοῦ Τζάκ, τὸν ξυπνᾷ, τὸν μεθᾷ ἀλλοιώτικα, καὶ κάνει ἕνα σωρὸ τρέλες. (Ἀκολουθεῖ)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

«ΚΑΚΟΣ!»

[Ἀριθ. Ἐγκρ. 190]

Ἤμουν στὴν ἐκκλησιὰ τὸ βράδυ τῆς μεγάλης Παρασκευῆς. Ἦταν κόσμος πολύς, ὄχι συνωστισμὸς ὅμως. Μερικοὶ εἶχαν ἀνάψει λαμπάδες κι' ὅλοι ἄκουγαν μὲ κατάνυξη τὰ λυπητερὰ τροπάρια ποὺ ψαλλόνταν. Κάτι τέτοιες μέρες, κάθε ἀνθρώπινη ψυχή, ὅσο ἄπιστη καὶ ξεκούδιστη κι' ἂν εἶναι, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ νιώθει μιὰ συγκίνηση γιὰ τὴν τρανὴ θυσία ποὺ Ἐκεῖνος πρόσφερε στὸ βωμὸ τῆς Ἀλήθειας. Τὶς μεγάλες θυσίες λίγο ἢ πολύ, ἀργὰ ἢ γρήγορα, ὅλοι τὶς νιώθουν.

Κοντά μου στεκόταν μιὰ νέα γυναίκα. Ἕνα παιδάκι ὡς τριῶν ἐτῶν ἦταν πισμένο ἀπ' τὴ φούστα της κι' ἕνα ἄλλο, μωρὸ αὐτό, τὸ κρατοῦσε κείνη στὴν ἀγκαλιά της. Τὸ μικρὸ ἦταν νόστιμο καὶ πολὺ ζωηρό. Εἶχε στὸ προσωπάκι του ζωγραφισμένη μιὰ ἀγγελικὴ χαρὰ καὶ τὰ χειλάκια του ἄφιναν νὰ ξεφεύγουν μικρὰ ἀκατανόητα λογάκια, κομμένες φρασούλες. Εἶχε στὸ χεράκι του καὶ μιὰ σβυστὴ λαμπάδα. Μιὰ κυρία, ποὺ στεκόταν πίσω ἀπ' τὴ μαμμά του, εἶχε τὴ λαμπάδα της ἀναμμένη. Τὸ μικρὸ ἔσκυψε στὸν ὦμο τῆς μαμμᾶς του κι' ἄναψε τὴ δική του. Ἐκείνη θέλησε νὰ τοῦ τὴ σβύσει γιὰ νὰ μὴν καῇ, μὰ τὸ μικρὸ ἔβγαλε μιὰ φωνὴ καὶ τὴν ἀνάγκασε νὰ τοῦ τὴν ἀφήσει. Ἦταν ὅμως κίνδυνος νὰ καῇ καθὼς τὴν κουνοῦσε δδῶ-κεῖδε καὶ τὴν ἔφερνε κοντὰ στὸ προσωπάκι του, καὶ τὴν κοίταζε γελώντας, καὶ τὴ χαιρόταν.

Ἕνας πόλισμαν ποὺ περνοῦσε ἀνοίγοντας διάδρομο, τὸ εἶδε. «Μὰ θὰ καῇ!» ἔκανε, καὶ χωρὶς νὰ χάσει καιρὸ τοῦ τὴ σβύνει. Τὸ παιδάκι αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἔβγαλε μιλιά. Τὰ ματάκια του ἄνοιξαν πολὺ στὴν ἀρχή, ὕστερα τὰ φρύδια του σούφρωσαν κι' οἱ γωνιὲς τῶν χειλιῶν του κατέβηκαν. Νόμισα πὼς θὰ κλάψει. Ἀλλ' ὄχι· τὸ μικρὸ, κοιτάζοντας τὸν πόλισμαν ποὺ ἀπομακρυνόταν, ψιθύρισε μ' ἕνα τόνο θυμωμένο καὶ παραπονιάρικο μαζί, μιὰ λέξη μόνο: «Κακός!» Ἐκεῖνος τἄκουσε, γύρισε καὶ τοῦ χαμογέλασε. Τὸ παιδάκι ὅμως γύρισε σοβαρὰ τὸ κεφαλάκι του ἀπ' ἄλλοῦ.

Ἄδρα Ἀπριλίου

Η ΦΙΦΙΚΑ

[Ἀριθ. Ἐγκρ. 186]

Ἡ Φιφίκα δὲν εἶναι παρὰ ἕνα τρελοκόριτσο. Ὁλόενα πηδᾷ, στιγμὴ δὲ στέκεται. Εἶναι μόνο ὀκτὼ χρονῶ κι' ὅμως κάνει πολλὰ πράγματα. Πρῶτα - πρῶτα εἶναι καθαρή, Ἄ! ποτὲ δὲν τὴ βλέπεις μὲ βρώμικα χέρια ἢ μὲ ἄπλυτο πρόσωπο. Εἶναι ἀδύνατο πέντ' ἕξη φορὲς τὴν ἡμέρα νὰ μὴν τὴν τσακώσῃς νὰ πλένεται. Ἔχει ὅμως καὶ ἕνα κακό: Ποὺ παραμελεῖ τὰ μαθήματά της γιὰ τὸ παίξιμο! Ἔ, γιὰ τὴν ἡλικία της δὲν εἶναι καὶ τόσο σπουδαῖο, δὲν συμφωνεῖτε; Φρονεῖ μάλιστα, ὅτι μονάχα γιὰ τοὺς μεγάλους εἶναι τὰ μαθήματα, ὄχι γιὰ κοριτσάκια σὰν κι' αὐτή.

Τὶς πιὸ πολλὲς φορὲς γυρίζει στὶς φίλες της καὶ παίζει. Καὶ προχτὲς εἶχε κάποια ἀπ' αὐτὲς βαφτίσια τῆς κούκλας της καὶ ἀπὸ τὸ πρωὶ ἡ Φιφίκα χάθηκε. Ἔχει δίκιο λοιπὸν ἡ μαμμά της ποὺ λέει πὼς «τὸ σπίτι δὲν τὴν χωράει».

Ἀλλὰ μὴ νομίσετε πὼς δὲν δικαιολογεῖ τὴ Φιφίκα τῆς. Καὶ κάποια μέρα ποὺ εἶπε: «παιδὶ εἶναι, δὲν θὰ παίξῃ;», τὸ πῆρε τ' αὐτί της τῆς κατεργάρας κι' ἀπὸ τότε τὸ παράκανε.

Τώρα σεῖς νομίζετε πὼς ἐπειδὴ παίζει δὲν κάνει καὶ δουλειές, σὰν κορίτσι ποὺ εἶναι. Ἀπέναντίας! Κεντάει «φιστόνια» ἀρκετὰ καλά, σκουπίζει καμμιὰ κάμαρα ἅμα ἡ καϊμένη ἡ μαμμά της εἶναι κουρασμένη, πλένει τὰ ποτήρια καὶ τὰ φλυτζάνια, ὅταν ἔχουν «βίζιτες», καὶ ψωνίζει ἀπὸ τὸν κὺρ-Παντελῆ, τὸ μπακάλη, ὄχι μόνο καραμέλλες, ἀλλὰ καὶ ἀραποσίτι γιὰ τὶς κότες, καφὲ ὠμὸ γιὰ ψήσιμο κι' ἄλλα. Μὰ κι' ἀπὸ τὸν μανάβη φασόλια, ντομάτες, κολοκυθάκια. Ἔχει διαβάσει κάποιο ποίημα γιὰ μιὰ «καλὴ νοικοκυρούλα» κι' ἀπὸ τότε φιλοτιμήθηκε νὰ τὴν μιμεῖται. Καὶ γι' αὐτὸ κιόλας τὴν ἀγαποῦν ὅλοι στὸ σπίτι. Ἀλλὰ περισσότερο γιατὶ εἶναι πολὺ ἐξυπνη ἢ κατεργαρούλα.

Ἂν καὶ μικρὴ ἡ γλωσσίτσα της δίνει καὶ παίρνει σὲ περίεργες κουβέντες. Τὸ ἐξυπνα μάτια της μποροῦν ἀμέσως νὰ καταλάβουνε τί «καπνὸ φουμάρει» κάθε ὥρα ἡ μαμμά της.

Καὶ ἀπὸ τὴν πολὺ ἀγάπη ποὺ τῆς ἔχουνε τὴς μικρούλας, εἶναι λίγο—ἔ, δὲν πειράζει!... —κακομαθημένη, καὶ ὅ,τι θέλει πρέπει νὰ γίνῃ. Διαβάζει καὶ Διόπλαση καὶ «συνθέτει κι' ἀσκήσεις», ὅπως λέει σ' ὅλες τὶς φιληνάδες της. Κι' ἀπὸ τοῦ χρόνου ἔχει σκοπὸ νὰ τὶς λύνῃ κιόλας. Ἔ! ἀρκετά! Θᾶναι ἐνιὰ χρονῶ.

Τοὺς ἀγαπᾶ κι' ἡ Φιφίκα ὅλους, ὅπως τὴν ἀγαποῦν, ἀλλὰ περσότερο... ὅταν τῆς δίνουν καραμέλλες.

— Θεῖε, δὲν μοῦ ἔφερες καραμέλλες;... Φύγε, δὲ θέλω νὰ σὲ ξέρω!...

Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες

ΘΕΡΙΣΜΟΣ

[Ἀριθ. Ἐγκρ. 192]

Εἶναι καλοκαίρι. Ἀρχὲς τοῦ Ἰούλη, καιρὸς γιὰ θέρισμα. Οἱ χωριανοὶ μαζεύοντοι καὶ θερίζουνε πότε στοῦ ἑνὸς καὶ πότε στοῦ ἄλλου. Ἔτσι ἀποφεύγουν τοὺς μισθοὺς καὶ κάνουν ὅλοι καλὰ τὴ δουλειά τους.

Σήμερα θὰ θερίσουνε στοῦ κὺρ Δημήτρη· ἄρχισαν κιόλα τὴ δουλειά. Ἐδῶ ἕνας θερίζει, ἄλλος δένει δεμάτια, ἄλλος τὰ μαζεύει κι' ἄλλος τὰ φορτώνει στὸ κάρρο. Ὅλοι δουλεύουνε μὲ καρδιά. Τὰ δρεπάνια γυαλίζουν στὸν ἥλιο, κόβοτσιας τὰ στάχυα ποὺ μοιάζουν μὲ κύματα καθὼς τὰ φυσᾶ ὁ ἀέρας. Ὁ ἥλιος ἀνεβαίνει, φτάνει τὸ μεσημέρι κι' οἱ δουλευτάδες κάθουνται νὰ φᾶνε. Καὶ τρῶνε, μὲ δρεξη ποὺ τὴν ἀνοίγει ἡ δουλειά, τὸ μαῦρο κριθαρένιο ψωμί, οἱ ἐλιές, τὸ κρεμμύδι κι' ὅ,τι ἄλλο ἔχει ὁ καθένας — γιατὶ ὅλοι φέρνουν τὸ φαΐ τους.—Μόνο τὸ κρασὶ κερνᾶ ὁ νοικοκύρης τοῦ χωραφιοῦ. Κι' ὁ κὺρ Δημήτρης δὲν εἶναι τσιγγούνης· κερνᾶ γύρω ἄφθονα τὸ γλυκὸ κρασάκι.

— Στὴν ὑγειά σου, κὺρ Δημήτρη, καὶ καλὴ σύναξη!

— Νὰ σοῦ τὰ φέρει ὁ Θεὸς δεξιά! καὶ τοῦ χρόνου διπλὰ καὶ τριδιπλὰ!

— Εὐχαριστῶ, παιδιά μου. Νὰ ζήσετε μὲ ὑγεία καὶ χαρά!

Κι' ἐξακολουθοῦν οἱ κουβέντες κάτω ἀπὸ τὸ πλατάνι. Φάγανε καὶ ξαπλώνονται στὸν ἴσκιο νὰ κοιμηθοῦνε λίγο, γιατὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ δουλέψῃς μέσ' στὸ μεσημέρι. Γιὰ λίγο σιωποῦν ὅλα μέσα στὴ φύση, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα τζιτζικα ποὺ δὲν ἐννοεῖ νὰ πάψῃ τὸ φλύαρο τραγοῦδι του.

— Ἐμπρός, παιδιά, μὴ νυχτωθοῦμε.

Κι' ὅλοι πάλι ἀρχίζουν τὴ δουλειὰ μὲ τόση ὄρεξη καὶ προθυμία, ποὺ ὡς νὰ δύσει ὁ ἥλιος τὸ θέρισμα τελείωσε.

— Αὔριο, παιδιά, στοῦ Στεφανῆ, τοῦ παραγίνηκαν τὰ σταύχυα.

— Ναί, παιδιά, σὲ μένα αὔριο, λέει κι' ὁ Στεφανής.

Κι' ὁ καλὸς κὺρ Δημήτρης φωνάζει:

— Περάστε, ἀδέρφια, ἀπὸ τὸ σπίτι νὰ πιοῦμε κάτι γιὰ τὸ γούρι.

— Πάμε!...

Φωτεινὸς

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ Θειά:—Λοιπόν, Τοτό, σοῦ ἀρέσει τὸ σχολεῖο;

Ὁ Τοτός:— Τὸ σχολεῖο; Ἄ, πολύ!... Ἀλλὰ μόνο ἀπέξω.

Μικρὴ Ἐπαρχιώτισσα

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

"Οσοι ἔλησε ἡ συνδρομή των, ὀφείλουν νὰ τὴν ἀνανεώσουν τὸ ταχύτερον.

"Οσοι δὲν ἔστειλαν τὸ ὑπόλοιπον τῆς συνδρομῆς τοῦ προηγουμένου ἔτους, παρακαλοῦνται νὰ τὸ στείλουν.

"Οσοι ἐπιθυμοῦν νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν κίνησιν, πρέπει νὰ στείλουν δρ. 10 διὰ νὰ πάρουν ψευδώνυμον καὶ τὰ προτείνουν δύο-τρία τῆς ἀρεσκείας των πρὸς ἐκλογήν.

ΑΛΛΑΗΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1926.

ΣΗΜΕΡΑ πρέπει νὰ σᾶς πῶ τί ἀποφάσισα γιὰ τὸ Δωδεκασέλιδο. Δὲν μπορεῖ, παιδιά μου, νὰ γίνῃ... ἀμέσως! Θἄπρεπε δηλαδὴ ναὐξήσω τόσο τὴ συνδρομή, ποὺ πολλοὶ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ τὴν πληρώσουν. Ἀφοῦ καὶ μὲ τὴν προηγούμενη, τὴν ἀναγκαστικὴ αὔξηση σὲ 75 δραχμές, στερήθηκα κάμποσους παλιοὺς συνδρομητές, φοβᾶμαι ὅτι μὲ μιὰ νέα, κάπως μεγάλη, θὰ ἔχανα περισσότερους. Οὔτε πάλι τὸ Ξεσπάθωμα ἐπρόσθεσε αὐτὸν τὸ χρόνο τόσους, ὥστε νὰ ἔχω, καθὼς λένε, «περιθώριο». Λοιπόν, αὐτὸ θὰ γίνῃ τὸ ἐρχόμενο: Ἡ συνδρομὴ ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου θαὐξηθῇ λιγάκι, ἀνεπαίσθητα, κατὰ 5 μόνο δραχμές. Αὐτό, μὲ μικρὴ ζημία, θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐκδίδω *ἕνα ὀωδεκασέλιδο φύλλο τὸ μῆνα*. Ἡ προσθήκη πάλι αὐτὴ 48 σελίδων στὸ χρόνο, θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ δημοσιεύω τρία μυθιστορήματα καὶ, καθὼς εἶπα, νὰ κάνω συχνὰ καὶ «Κοριακές». Ἡ ὅλη ἔτσι θὰ γίνῃ πιὸ ἐλκυστική, ἡ κίνηση θὰ ζωηρέψῃ, ἐπομένως καὶ τὸ ξεσπάθωμα θὰ εἶν' ἐντατικό. Κι' ἂν αὐξήσῃ ἡ κυκλοφορία, ἂν προστεθοῦν χίλιοι ἄς ποῦμε νέοι συνδρομητές, θὰ ἔχω πιὰ μιὰ βάση καὶ, τὸν ἄλλο χρόνο, τὸ 1928, θὰ μπορέσω χωρὶς φόβο νὰ κάμω τὴ συνδρομὴ 100 δραχμὲς καὶ τὸ φύλλο καθ' ἑβδομάδα δωδεκασέλιδο. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ φθάσουμε στὸ σκοπό μας. Συμπέρασμα: «Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο ἡ συνδρομὴ θὰ εἶναι 80 δραχμές, τὸ πρῶτο φύλλο κάθε μηνὸς θὰ βγαίνῃ δωδεκασέλιδο καὶ σεῖς... θὰ ξεσπαθώνετε, θὰ ξεσπαθώνετε...»

Καθὼς σᾶς εἶπα, τὸ 1927 θὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ «Τζὰκ» ποὺ θὰ τελειώσει, λογαριάζω, λίγο μετὰ τὴν Α' ἐξαμηνία. Συγχρόνως θὰ δημοσιεύονται ὁ «Μοκκὸ» τοῦ Chancel καὶ ὁ *Θαυμαστὸ Ταξίδι τοῦ μικροῦ Νίλς Χόλγκερσον*» τῆς Σέλμας Λάγκερλεφ. Ὅσο γιὰ τὸ μυθιστόρημα καὶ ποῦ ἑτοιμάζει γιὰ τὰ μικρὰ ἡ κυρὰ-Μάρθα, ὀνομάζεται «Ὁ Μπέμπης ἀρχιλήσταρχος» Π. Ἔ, αὐτὸ ἀρκεῖ.

Βιόλα Χλώρη, δὲν εἶναι ἀντιφατικὰ τὰ σοφὰ αὐτὰ γνωμικά, γιατὶ τὸ καθένα εἶναι καὶ γι' ἄλλη περίσταση. Π. χ. τὸ «μὴν ἀναβάλῃς γι' αὔριο ὅ,τι μπορεῖς νὰ κάμῃς σήμερα» δὲν συγκροῦεται καθόλου μὲ τὸ «σπεῦδε βραδέως» ἢ τὸ «ὅποιος βιάζεται σκουντάφτει». Γιατὶ δὲν σοῦ λέει νὰ κάνῃς σήμερα ὅ,τιδήποτε, ἀλλὰ μόνο ὅ,τι μπορεῖς. Καὶ γιὰ νὰ μπορῇς, θὰ πῇ ὅτι ἔχεις καιρό, ἐπομένως δὲν θὰ βιαστῇς, δὲν θὰ σκοντάψῃς, ἢ δὲν θὰ σπάσῃς πολύ, δηλαδὴ δὲν θὰ κάνῃς κάτι πρόωρο. Ἔτσι κι' ὅταν ἀπὸ μιὰ ἀνυπομονησία νὰ ἐπιτύχῃς κάτι τί, κινδυνεύῃς νὰ τὸ χάσῃς μὲ πρόωρα διαβήματα, πρέπει νὰ θυμᾶσαι τὸ «σπεῦδε βραδέως», ποὺ πάλι δὲν συγκροῦεται μὲ τὸ «μὴν ἀναβάλῃς ὅ,τι μπορεῖς», γιατὶ πραγματικῶς αὐτὸ ποὺ ἀναβάλλεις, *δὲν μπορεῖς* νὰ τὸ κάμῃς χωρὶς ζημιά. Ὅσο γιὰ τὸ ἄρθρο ἐκεῖνο τοῦ κ. Ξ., δὲν εἶναι καθόλου ἀντιφεμινιστικό. Στηρίζόταν σὲ γνῶμες εἰδικῶν,—διευθυντῶν, προϊσταμένων,—ὅτι ἡ Γυναίκα δὲν εὐδοκιμεῖ στὸ γραφεῖο σὰν τὸν Ἄντρα—ἐκτὸς ἐξαιρέσων,—καὶ συμβούλευε τὰ νέα κορίτσια νὰ μὴν ἐπιδίδωνται ἀπὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ τραπεζιτικά, γιατὶ θὰ κινδύνευαν ἀβρίο νὰ μὴ βρίσκουν θέση.

Πολὺ μ' εὐχαριστήσε τὸ γράμμα σου, *Σφίγξ*. Νὰ ἰδῶ ὅμως, θὰ κρατήσῃς τὴν ὑπόσχεσή σου καὶ θὰ μοῦ γράψῃς καὶ τώρα ποὺ ἔχεις σχολεῖο;... Κομμάτια γιὰ τὴ Σελίδα θἀρχίσω πάλι νὰ δέχομαι καὶ γρήγορα θὰ διαδόσῃς τὴ σχετικὴ δήλωση γιὰ τὴν Α' Τριμηνία τοῦ 1927. Θέλω μόνο νὰ ἰδῶ τί θἀπομάμω μ' αὐτὰ ποὺ ἔχω λάβει καὶ ποὺ εἶναι τόσα πολλά, ὥστε δὲν θὰ χωρέσουν ὅλα στὰ πέντε φυλλάδια ποὺ μένουν.

Πέντε χρόνια ἔχει συνδρομήτρια ἡ *Ἄννα Ο. Κομνηνοῦ* καὶ τώρα μόλις πῆρε τὸ ἄθροος νὰ μοῦ γράψῃ. Ἀλλὰ τί θορφα ποὺ τὰ λέει! «Μὲ μεγάλη μου χαρὰ εἶδα ὅτι ὁ Τζὰκ δὲν θὰ τελειώσῃ ἀκόμα καὶ θὰ αἰσθάνομαι τὴν ἀπόλαυση ποὺ μοῦ προξενεῖ τώρα γιὰ πολλοὺς ἀκόμα μῆνες...» Καὶ παρακάτω: «Κάθε φορὰ ποὺ ἔχτῳ χρήματα ἀπὸ τὸ μπαμπὰ γιὰ νἀνανεώσω τὴ συνδρομή μου, μὲ ρωτᾷ: Πόσα χρόνια θὰ παίρνῃς ἀκόμα διάπλαση; —Ὁ Θεός, τὸ ξέρει, ποὺ ἀπαντῶ. Μὰ καὶ νὰ πάψω ἐγώ, ἔχω σκοπὸ νὰ ἐγγράψω τὴν ξαδελφούλα μου, ποὺ εἶναι τώρα δυὸ χρονῶν. Ὥστε ἔχουμε καιρὸ ἀκόμα!..»

Παιδιά, τὰ παπούτσια τῆς *Πανταχοῦ Παρὼν* βρῆκαν λίγη ἡσυχία: Κλεισμένη τώρα στὸ σπίτι τῆς νύχτα-μέρα, πίνει καφέδες τὸν ἕνα ἀπάνω στὸν ἄλλον, γιὰ νὰ ξυγρυπνᾷ, καὶ διαβάζει Ἀνατομικὴ γιὰ ἐξετάσεις. Τοῦ κάκου τὴ φωνάζει ὁ δρόμος τὴν «ἀλάνισσα» δὲν ἀκούει τίποτα. Ἀλλὰ, θἀτοξηλωθῇ ἀφοῦ γλυτώσῃ. Καὶ θὰ περάσῃ ἕνα χαρισμένο χειμῶνα μ' ἐκδρομές, ὅπου καὶ μπάνια. Μάλιστα, καὶ μπάνια. Γιατὶ τώρα, λέει, ἡ θάλασσα εἶναι μεγαλεῖο καὶ συσταίνει, (σὰ γιατρός;) τὰ χειμωνιάτικα μπάνια ποὺ τόσο τὰ συνεθίζουν στὴν Εὐρώπη. Αὐτὰ εἶναι τὰ νέα τῆς *Πανταχοῦ Παρὼν*. Στὸ τέλος μοῦ ἀναγγέλλει καὶ τοὺς γάμους δυὸ παλιῶν μου φιληνάδων, τῆς Τζένιας Σαχαρίδου καὶ τῆς μικρῆς ἀδελφῆς της Ἀθηνᾶς· ποὺ ἔγιναν τὴν ἴδια μέρα. Νὰ ζήσουν!

Χαίρω πολύ, *Ἀντιγόνη Ἀριώτου*, ποὺ ἂν καὶ ἀργά,—μετὰ τέσσερα χρόνια ποὺ εἶσαι συνδρομήτρια,—ἀποφάσισες νὰ φανῇς στὸ σαλόνι μου. Ἀλλὰ πρέπει νὰ πάρῃς καὶ φευδώνυμο μὲ τὸν καινούριο χρόνο. Ὅσο γιὰ τὸ ἄλλο ποὺ προτείνεις, δὲν γίνεται ἔτσι. Πρέπει νὰ τοὺς ζητήσῃς μὲ μιὰ Μικρὴ Ἀγγελία ἀπὸ ἕνα τετράδιο κι' ἀπὸ ἕνα γράμμα καί, ἂν θέλουν, θὰ σοῦ στείλουν. Ἐλπίζω ὅμως νὰ θελήσουν, ἅμα ἰδοῦν ὅτι τὶς ἀγαπᾷς, τὶς θαυμάζεις καὶ τὶς ἐχωρίζεις μέσα σὲ τόσες Διαπλασοπούλες.

Ἄ, τί καλά! Ἡ *Τζοκόντα* — ποὺ τὴν εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα,—ἡ *Ἀνθεμὶς* κι' ἡ *Ἀράπα*, συμμαθήτριες στὸ Γυμνάσιο τοῦ Ἀρσακείου, ἔδρυσαν Σύλλογο γιὰ τὴ διάδοσή μου. Στὴν ἀρχὴ θὰ εἶναι αὐτὲς οἱ τρεῖς, ἔπειτα σιγὰ-σιγὰ θὰ πάρουν κι' ἄλλα μέλη. Καὶ θὰ χαλάσουν τὸν κόσμο, εἶμαι βέβαιη! — Ὅσο γιὰ τὶς λέξεις ποὺ μὲ ρωτᾷ ἡ *Τζοκόντα* τί σημαίνουν, ἰδοὺ μὲ λίγα λόγια: *Σοσιαλισμὸς* εἶναι ἕνα ὀνειροπολούμενο ἀκόμα κοινωνικὸ σύστημα, ὅπου ὅλοι οἱ πολῖτες θὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐργάζονται σχεδὸν τὸ ἴδιο καὶ νὰ πολαμβάνουν σχεδὸν τὰ ἴδια, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχουν πολὺ πλούσιοι ἄνθρωποι, οὔτε πολὺ πτωχοὶ καὶ νὰ λείψῃ αὐτὴ ἡ «τυραννία τοῦ κεφαλαίου», καθὼς τὴ λένε, γιατὶ τότε τὸ Κράτος θὰ εἶναι ὁ μόνος κεφαλαιοῦχος κι' ἐργοδότης. *Κομμουνισμὸς* εἶναι ὁ ἄκρος καὶ ἄκρατος σοσιαλισμός, μὲ πλήρη ἰσότητα, κοινοκτημοσύνη κτλ. Ὁ *Ἰμπεριαλισμὸς* ὅμως δὲν δρίζεται εὔκολα, γιατὶ σημαίνει πολλά. Εἶναι βέβαια τὸ ἐναντίον τοῦ δημοκρατικοῦ πνεύματος, καὶ τοῦ σοσιαλιστικοῦ ἢ κομμουνιστικοῦ ἀλλὰ χαρακτηρίζει καὶ τὴν πολιτικὴ μερικῶν μεγάλων Κρατῶν ποὺ θέλουν νὰ ἐπιβάλλωνται μὲ τὴ δύναμή τους καὶ τὴ βία στὰ μικρότερα, νὰ κάνουν ἀποικίες, κατακτήσεις, νὰ μεγαλώνουν καὶ νἀποβλέπουν σὲ μιὰ κοσμοκρατορία σὰν τὴν παλιὰ ἐκείνη τῆς Ρώμης τῶν Αὐτοκρατόρων (αὐτοκρατορισμός.) Κι' ἴσα-ἴσα στὰ Κράτη ἐκεῖνα οἱ δημοκράτες κι' οἱ σοσιαλιστὲς πολεμοῦν αὐτὴν τὴν τάση τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ· οἱ κεφαλαιοῦχοι πάλι, οἱ ἄστοι, πολεμοῦν τὸ σοσιαλισμὸ καὶ τὸν κομμουνισμό, καὶ σ' αὐτὰ κυρίως περιστρέφονται ἐκεῖ οἱ ἀγῶνες τῶν διαφόρων κομμάτων.

Πραγματικῶς, *Κυρὰ Κυραλίνα*, ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἔκανα καὶ Διαγωνισμὸ Φωτογραφίας καὶ Ζωγραφικῆς καὶ Καλλιγραφίας. Τοῦ χρόνου λέω νὰ ξαναπάνω κι' ἀπ' αὐτούς. Ὦ, βέβαια ποὺ ὁ «Μοκκὸ» εἶναι ἀνώτερος κι' ἀπὸ τὸ «Σιδερένιο Χέρι». Ὅταν διάβασα πέρσυ καὶ τὰ δυό, γιὰ νὰ διαλέξω, τὸ πρῶτο μοῦ ἄρεσε περισσότερο. Καὶ γι' αὐτὸ σᾶς ἔδωσα πρῶτα τὸ «Σιδερένιο Χέρι». Πάντα, βλέπεις, τὸ καλύτερο τἀφίνει κανεὶς γιὰ ὕστερα.

Τί νὰ σοῦ. πῶ γιὰ τὸ ζήτημά σου, *Βαλέντοια!* "Ἂν σὲ εἶχα ἐγώ, δὲν θὰ ἐδίστἀζα νὰ σὲ στέλνω στὸ Ἀμερικανικὸ Κολλέγιο, ἀφοῦ ἔχῃς τόση ἐπιθυμία νὰ πάρῃς δίπλωμα Ἀγγλικῆς. Τὸ κατω-κάτω, ἀπὸ τὴν ὁδὸν Φιλοθέης ἡ Γαλλικὴ Σχολὴ δὲν ἀπέχει πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὸ Π. Φάληρο κι' ἐκεῖ ἐπίσης θὰ ἤσουν ὑποχρεωμένη νὰ πηγαίνῃς μὲ βροχές, μὲ χιόνια καὶ μὲ τραμ... Πάλι ὅμως, ἂν οἱ γονεῖς σου ἐπιμένουν, χρωστᾶς νὰ ὑποκύψῃς. Καὶ καλὰ λές πὼς δὲν σὲ πῆραν τὰ χρόνια. Τοῦ χρόνου μπορεῖ νὰ εἶναι πιὸ εὔκολο.

Πολὺ μοῦ ἄρεσε τὸ πρῶτο σου γράμμα, *Ἀνθούλα Χρηστοβασίλη*, κι' εὐγνωμονῶ τὴ *Δέλια* ποὺ σ' ἔκαμε νὰ μὲ γνωρίσῃς καλύτερα καὶ νὰ μἀγαπήσῃς. Ναί, γράφε μου ὅσο μπορεῖς συχνὰ καὶ πολλά. Ἀλλὰ γιατὶ νὰ μοῦ στέλνῃς τὶς ἐκθέσεις σου; Καλύτερα νὰ γράφῃς καὶ σὰ ξεπιτῆδες κομμάτια γιὰ μένα καὶ νὰ μοῦ τὰ στέλνῃς γιὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας (μὲ ψευδώνυμο, ἐννοεῖται, ποὺ θὰ πάρῃς.) Ἐλπίζω νὰ μοῦ ἀρέσουν γιατὶ κι' ἀπὸ τὸ γράμμα σου κρίνω πὼς ἔχεις λογοτεχνικὸ ταλέντο. Ἀλλὰ τὸ ὑπόστεγο τῆς ἐπιδράσεως τοῦ περιβάλλοντος... Ναί, διάβασα κάποτε κι' ἕνας ἀπ' τοὺς μεγαλύτερους διηγηματογράφους μας. Ἀπ' αὐτὸν βέβαια καὶ τὸ ταλέντο σου κι' ἡ βαθειά σου γιὰ τὴ δημοτικὴ μας γλῶσσα ἀγάπη.

Ἀπὸ τὴν «Ἑστία» ἔμαθα κι' ἐγώ, *Ὀδράντε Θόλε*,—γιατὶ δὲν ἔλαβα ἀκόμα τὸ βιβλίο, — πὼς ὁ «Κακὸς Δρόμος» τοῦ κ. Ξενοπούλου, ἀφοῦ βγῆκε γαλλικὰ πέρσυ στὸ Παρίσι, βγῆκε τώρα καὶ στὴ Ρώμη ἰταλικά, μεταφρασμένος θαυμάσια ἀπὸ τὸν κ. De Simone. Ἀλλὰ τὸ καλύτερο εἶναι αὐτὸς ὁ ἐκτενὴς πρόλογος ποὺ προτάσσει ὁ σοφὸς μεταφραστὴς γιὰ τὴν ὅλη Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. Ἀντιγράφω ἐδῶ ἀπὸ τὴν «Ἑστία»: «Ἔξω τὸν Ξενόπουλον, ὁ κ. de Simone ἐπισκοπεῖ συγχρόνως καὶ παρουσιάζει πρὸ τῶν ἐκπλήκτων ὀμμάτων τοῦ Ἰταλοῦ ἀναγνώστου τὴν ὅλην νεοελληνικὴν παραγωγήν. Ἀρχίζων ἀπὸ τὸν Παλαμᾶν, ἀναφέρει τοὺς ὀνομαστοτέρους λογοτέχνας καὶ ποιητὰς μας μὲ τὰ κυριώτερα ἔργα των. Ἀλλὰ ὁ συγγραφεύς, — προσθέτει,—ὁ ὁποῖος αὐτὴν τὴν στιγμὴν θεωρεῖται, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν, καὶ ἕνεκα τῆς ἀφθονίας καὶ ἕνεκα τῆς σπουδαιότητος τῆς ἀδιακόπου παραγωγῆς του, ὁ πρῶτος μεταξὺ τῶν ζώντων πεζογράφων, μυθιστοριογράφων καὶ διηγηματογράφων, εἶναι ὁ Γρηγόριος Ξενόπουλος». Ὁ πρόλογος αὐτὸς τοῦ κ. De Simone θἄξιζε νὰ μεταφρασθῇ κι' ἑλληνικά, πρὸς χρῆσιν καὶ γνῶσιν τῶν Ἑλλήνων, γιατὶ ὁρολογούμενῶς ἐλάχιστοι Ἕλληνες,—λέγει ἡ «Ἑστία»—κατέχουν τὴ νεοελληνικὴ γλῶσσα καὶ λογοτεχνία ὅσο αὐτὸς ὁ Ἰταλός.

Αὐτὸ εἶναι, *Νάρκισσε*: ἔχεις ὑποστεῖ τὴν ἐπίδραση τοῦ περιβάλλοντος... Ναί, διάβασα κάποτε κι' ἐγὼ ὅτι ὁ Ἔδισσων καταγινόταν στὴν ἐφεύρεση μηχανήματος πρὸς ἐπικοινωνίαν μὲ τὰ πνεύματα, ἐπρόσθετε ὅμως—αὐτὸ τὸ θυμοῦμαι πολὺ καλά,—«ἐὰν ὑπάρχουν πνεύματα». Τὸ μηχάνημά του δηλαδὴ θἀπαθεδίκνυε ἢ τὴν ὑπαρξη ἢ τὴν ἀνυπαρξία τους· ἀλλὰ δὲν ἔγινε πλέον λόγος γι' αὐτὸ κι' ὑποθέτω πὼς ἡ εἴδηση θἄταν... ἀμερικάνικη. Ὁ κ. Ξενόπουλος ἔλαβε τὸ γράμμα σου ἀλλὰ δὲν ξέρει πότε θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ· αὐτὸ τὸν καιρὸ ἔχει τόση πολλὴ ἐργασία, ὥστε δὲν ἀπαντᾷ σὲ κανὲν ἀπολύτως γράμμα.

Ὁ *Πάνος Χειμαρριώτης*, μοῦ γράψει γιὰ ἕνα καλὸ φτωχὸ παιδὶ ποὺ δὲν ἔχει νἀγοράσῃ τὰ βιβλία τοῦ σχολείου του. Εἶναι: Ἱερὰ Ἱστορία Μπαλάνου· Γραμματικὴ Φιλιποῦ· Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ Σακελλαρίου· Ἑλλ. Ἱστορία Ἀδαμαντίου· Φυσικὴ Ἱστορία Μέγα καὶ Γεωγραφία Σαρρῆ. Ὅλα γιὰ τὴν Α' Ἑλληνικοῦ. Σᾶς βρίσκεται κανένα ἀπ' αὐτά, ἄχρηστο, νὰ τοῦ τὸ χαρίσετε; Μπορεῖτε νὰ στεῖλετε σὲ μένα.

Ὡραίαις Ἐπιστολαὶς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *"Ἀχ Πόλη!*, *Διλάντα*, *Ἀπόγονος τοῦ Ὀδυσσέως*, *Φλόγα τῆς Δημιουργίας*, *Ἄμλετ*

αὐτὸ γνωστό· τὸ λένε μάλιστα γιὰ τὸ Βολταῖρο, ὄχι γιὰ τὸν Σουΐφτ. — «Ἀνέκδοτα τοῦ Χωριοῦ» τῆς *Μαϊμοῦς τοῦ Κωλέττη*. Νόστιμο, μὰ ὄχι ὅπως ἔπρεπε καλογραμμένο.— «Τὸ ἀηδόνι» καὶ «Ἡ ἐξοχή» τοῦ *Παιδιοῦ τῆς Ὀλυμπίας*. Πολὺ ἄτεχνοι στίχοι.— «Ἡ Ἀνατολὴ» καὶ «Ἡ Πατρίς» τῆς *Φουρτουνιασμένης Θάλασσας*». Τὸ πρῶτο κοινό. Τὸ δεύτερο πολὺ ὡραῖο· ἀλλὰ εἶναι μετάφραση ἀπὸ τὸ Γαλλικό, ποὺ καὶ κάποιος ἄλλος μοῦ τὴν ἔστειλε, πέρσυ νομίζω, καὶ τὴ δημοσίευσα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Οὐδὲν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀνανεοῦται, ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ δικαιώματος δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1926. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν εἰς ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Πρίγκιψ Νικολάϊεφ, ἀ. (...). Τρελλὸ Γυμναστοπαίδι, ἀ. (;)

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Κ. Μαυρογορδάτον* (χαίρω πολύ· ἀλλὰ νὰ διαβάσῃς καὶ τὸν Ὀδηγό, νὰ ἰδῇς πῶς στέλνονται οἱ λύσεις·) *Παρμενίωνα Βοσνιάκον* (ἔλαβα κι' εὐχαριστῶ πολύ· χαίρω ποὺ πέρασες τόσο ὡραῖα στὸ Κρούσσεθ' ἔ, μ' ἄλλη εὐκαιρία θἀρθῇς καὶ στὰς Ἀθήνας·) *Παπολέοντα Λάμπτον* (θὰ εὐχαριστηθῶ πολύ· τὸ «Σιδερένιο Χέρι» θὰ τελειώσῃ στὸ τελευταῖο φύλλο τοῦ Νοεμβρίου· γιὰ τὸν Χ. δὲν ξέρω οὔτε πόσο χρονῶ εἶναι οὔτε σὲ ποιὰ τάξη πηγαίνει·) *Βιολέτταν τοῦ Βουνοῦ* (ναί, τὸ τετράδιο γράφει ἀπέξω «ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, ἀλλὰ σύ, ἂν δὲν θέλῃς νὰ φανερωθῇς, στὴ θέση ἐκείνη γράφεις μόνο τὸ ψευδώνυμό σου· μ' ὅποιο κορίτσι θέλεις, μπορεῖς νὰ ζητήσῃς ἀλληλογραφία· καὶ στὶς ἐγκρίσεις τῶν Ψευδωνύμων, ἀπὸ τὸ ἀ. καὶ τὸ κ. ποὺ βάζω πάντα, βλέπεις ποιὰ ἀνήκουν σὲ κορίτσια καὶ ποιὰ σὲ ἀγόρια «Στέλλα Βιολάντη καὶ λυσσόχαρτο ἔστειλα·) *Νυφούλαν τ' Οὐρανοῦ* (εὐχομαι καλὴ πρόοδο στὸ σχολειό ποὺ ὀνειρευόσουν ἀπὸ μικρή·) *Ἰνδιάναν* (περιμένω κι' ἄλλο γράμμα σου μὲ νέα· εὐχομαι καλὴ πρόοδο στ' Ἀγγλικὰ καὶ σὲ ὅλα·) *Χαμίνι* (πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου· γιὰ ποιήματα τοῦ Πολέμη νὰ γράψῃς στὸν ἐκδότη κ. Ι. Σιδέρη, ὁδὸς Σταδίου·) *Κόρην τοῦ Βυζαντίου* (ὡραῖα καὶ τὰ δύο, ἀλλὰ μεγάλη διαφορὰ μεταξύ τους· τὸ δεύτερο μπορεῖς νὰ τὸ στείλῃς καὶ γιὰ τὴ Σελίδα· ὅταν θὰ δέχωμαι·) *Μιχ. Ο. Δέφνερ* (ἐνδιαφέρουσα ἡ στατιστικὴ αὐτὴ τῶν Παιδ. Πνευμάτων, ἀλλὰ ποῦ τόπος νὰ δημοσιεύσω τόσα ὀνόματα· τὸ σπουδαιότερο εἶναι ὅτι τὴν Γ' Τριμηνίαν πρῶτοι ἔρχεσθε σύ κι' ἡ *Μάγισσα*, μὲ 3 Π. Π. καθένας·) *Θεσσαλικὸν Ἀστέρα* (ἐπιτρέπεται·) *Παιδὶ τῆς Ὀλυμπίας* (ὁ νέος μου φίλος *Ὄμορφος Διάβολος* μοῦ γράφει ὅτι σὺ τοῦ ἐπρότεινες νὰ ἐγγραφῇ· σ' εὐχαριστῶ λοιπὸν γιὰ τὸ ξεσπάθωμα·) *Μέδουσαν* (καὶ σένα σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ξεσπάθωμά σου· ἀλλὰ δὲ θέλω νὰ μοῦ γράφῃς μόνο ὅταν ξεσπαθώνῃς!) *Γυμνὸ Βουνὸ* (χαίρω γι' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις κι' ἀσπάζομαι τὰ καλὰ παιδιά· ὄχι, τώρα δὲν δέχομαι ἀπ' αὐτά·) *Μικρασιατάκι* (εὐχαριστῶ πολύ·) *Σανθὴν Ἑλληνοπούλαν* (ναί·) *Σκλάβαν Βασίλισσαν* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) *Παῦλον Δ. Λεκὸν* (ἔστειλα· ἐξακολούθησε·) *Μηλολόνθην, Γέρω-Δῆμον* κτλ. κτλ.

Εἰς Ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *17 Ὀκτωβρίου*, θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 229 Διαγωνισμοῦ.
Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι 23 Δεκεμβρίου.)

719. Λεξίγριφος

Μόριο βεβαιωτικὸ
Καὶ μυστήριο θεϊκό,
Αὐτὰ μόνο πόλη φτάνουν
Μικρασιατικὴ νὰ κάνουν,

Μυρμηδὼν

720. Συλλαβόγριφος

Τρία μόνο γράμματα
Πόσα χωροῦν πράμματα!
Πρέπει δμως νὰ προσέξῃς
Σύμφωνα νὰ τἄβρῃς ὅλα
Καὶ, χωρὶς καρφιὰ καὶ κόλλα,
Ἐπιτήδεια νὰ τὰ πλέξῃς.

Μυρτὼ

721. Στοιχειόγριφος

Ἓν' ἀκόμα γράμμα μπῆκε
Στὸ Μεγάλο Βασιλιὰ
Καὶ νησὶ μεγάλο βγῆκε
Στὴ Μεσόγειο βαθιά.

Γαλάξιος Οὐρανὸς

722. Μεταγραμματισμὸς

Ἑνὸς τῶν Ἀποστόλων
Τὸ πρῶτο μόνο ἀλλάζω
Καὶ στρατηγὸ Ἀθηναῖο
Μεγάλο παρουσιάζω.

Ἀθανάσιος Ε. Μίχας

723. Δημῶδες Αἴνιγμα

Μικροὶ μεγάλοι θὰ τὸ βροῦν
Ἀπὸ τὴ χάρη πόχει:
Κουράζεται τὸ φόρτωμα
Κι' ὁ φορτωμένος ὄχι.

Ἐλεύθερο Πουλί

724. Πυραμὶς

\+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

Οἱ σταυροὶ καθέτως ποτόν. Ὀριζοντίως ἐκ τῶν ἄνω: φωνῆεν, αἰσθητήριον, ποταμὸς τῆς Εὐρώπης, βασιλεὺς τῶν Ἑβραίων, βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς.

Ἀεράκι τοῦ Βουνοῦ

725. Κρυπτογραφικὸν ἐν Συνεχείᾳ

[Νέον εἶδος. Ὅλαι αἱ λέξεις πρέπει νὰ ἔχουν τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν στοιχείων καὶ νὰ εἶναι ὁμοειδεῖς. Κάθε γράμμα μὲ τὴν σειρὰν ποὺ παρουσιάζεται, παίρνει αὔξοντα ἀριθμόν, ὁ ὁποῖος ἐπαναλαμβάνεται εἰς ὅλας τὰς λέξεις κάθε φορὰν ποὺ ξαναπαρουσιάζεται τὸ ἴδιον γράμμα. Τὰ διάφορα γράμματα τοῦ ὅλου συγκροτήματος δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνουν τὰ δέκα, ὥστε νἀρκοῦν διὰ τὴν ἀρίθμησιν οἱ μονοψήφιοι ἀριθμοὶ 1 ἕως 0. Αἱ λέξεις τοῦ συγκροτήματος πρέπει νὰ εἶναι ὅσαι περίπου καὶ τὰ γράμματά των,—μιὰ παραπάνω, μιὰ παρακάτω δὲν πειράζει — ὥστε *νἀποτελῆται τετράγωνον*.]

1 2 3 3 4 2
2 1 1 3 4 2
4 5 2 3 4 2
6 7 8 8 4 2
8 9 6 0 4 2

Πέντε Κράτη τῆς Εὐρώπης.

Ἀρίων

726-730. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Λάϊος, λεῖος, βάτος, Πάρος, χυμός.

Μορτάκι

731. Ποικίλη Ἀκροστιχίς.

Τὸ πρῶτον τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ καθεξῆς, ἀποτελοῦν μέγα Κράτος τῆς Ἀσίας:

1, Ἀρχαῖος ἀρχιτέκτων· 2, Πέρσης στρατηγός· 3, Ζῶον χρήσιμον· 4, Μυθολογικὸν τέρας· 5, Μεγάλη ὑγρὰ ἔκτασις· 6, Θεά· 7, Μοῦσα.

Λευκὸς Ἀστὴρ

732. Φωνηεντόλισθον

γλσσ - ππτσ
μλ - κκτσ

Δημοσθένης Μιράγεντζης

733. Γρῖφος

σὺ σὺ τί
σὺ σὺ τί τί
σὺ σὺ σὺ
σὺ σὺ σὺ ὦ, δός | ὄρ
σὺ σὺ τί τί
σὺ σὺ τί

Ἄσπρος Ἀράπης

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

734. Devinette

Je prends, cher lecteur, un mot [tout seul,
J'ôte l'accent sans mettre un [autre
Et telle chose qui avait du [sel,
Devient soudain très malpro- [pre.

(Πρωτότυπον) Σαρδανάπαλος

735. Question

Quelle est la chose qui raccourcit à mesure qu' elle s'allonge?

Ἡλιογέννητη

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 32

496. Μύκονος (μή, κῶνος).— 497. Δάντης (Δάν, τίς.) — 498. Καστορία - Ἱστορία. — 499. Ταυρὶς - ταῦρος. — 500.

ΙΚΑΡΙΑ
ΚΑΡΙΑ
ΑΡΗΣ
ΡΙΣ
ΙΑ
Σ

501. Σάμος - Σάλος - Σοφὸς - Σίνης - Σανός.— 502-506. Διὰ τοῦ Τ: *τόπος, ἀτμός, ἀκτή, νότος, ἔτνος.* — 507.

ΠΤΗΝΑ - ΟΡΝΙΣ (ΠΟσειδῶν, ΤΡοφή, Ἡ Νίοχος, ΝΙόβη, Ἀ-Σύρματος.)—508, Ὅποιος βαστᾷ τὴ γλῶσσα του - σώζει τὴν κεφαλή του.—509. *Ἡ Ἡ Ἑνέπολις εἶναι πόλις τῆς Μικρασίας* (οἱ, εἶναι πόλις, εἶναι πόλις, τ' εἰς μῖ, κρασί, ἆς.) — 510. Paris *est métropole*. Un ours blanc *est maître au pôle*. Amundsen *aime être au pôle*.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα δρ. 6 (τὸ ἐλάχιστον τίμημα.) Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχεῖα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1.

Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3.

Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

(ΚΣΤ'—698)

Η ΜΑΝΤΑ εὐχαριστεῖ θερμὰ τὴν ΤΖΟΚΟΝΤΑ, μὰ δυστυχῶς δὲν ἀλλάζει Μικρὰ Μυστικά.

(ΚΣΤ'—699)

Α κυρώνω τὸν (ΚΣΤ'—408) Διαγωνισμόν μου. Μεγάλη Ἑλλάς, παρακαλῶ στεῖλε μου Δ/σίν σου.

Ἀπόγονος τοῦ Ὀδυσσέως

(ΚΣΤ'—700)

Δ ΡΟΣΕΡΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ, πῆρα ψευδώνυμο κατάλαβες ποιά εἶμαι; ΑΡΑΠΑ

(ΚΣΤ'—701)

Π ΡΩΤΟΜΠΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΠΛΑΣΟΚΟΣΜΟ ΧΑΙΡΕΤΩ ΤΟ ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΕΣ, ΙΔΙΩΣ ΞΑΝΘΟΥΛΑΝ ΚΟΥΝΕΛΗ.

ΠΡΙΓΚΙΨ ΝΙΚΟΛΑΪΕΦ

(ΚΣΤ'—702)

Μ ΕΔΟΥΣΑ, ἔχω μεγάλα σχέδια. ΕΝΝΟΕΙΣ; ΠΡΙΓΚΙΨ ΝΙΚΟΛΑΪΕΦ

(ΚΣΤ'—703)

Π ΡΟΚΑΛΩ ὅλους καὶ ὅλας νὰ μὲ ἀποκαλύψουν. ΠΡΙΓΚΙΨ ΝΙΚΟΛΑΪΕΦ

(ΚΣΤ'—704)

Μαρίκα Δημητριάδου, ἐσὺ εἶσαι μπεμπέκα· κινοῦμαι ὑπὸ φανερὸν ψευδώνυμον. «ΦΑΡΑΩ» καὶ ὅλα τὰ ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ τῶν Σερρῶν φωνάξετε ἀούα στὴν Δημητριάδου, ἀούακα. ΤΑΡΖΑΝ

(ΚΣΤ'—705)

Δ ιαπλασόπουλα-ες, ἀπὸ τώρα στέλνετε Μ. Μυστικὰ στὴν Δ/σίν: Νικόλαον Πέγκον, μαθητὴν Ζάς Γυμνασίου, Σέρας. ΤΑΡΖΑΝ

(ΚΣΤ'—706)

Μαρίκα Δημητριάδου, εἶσαι μπεμπέκα, πώ πώ. Τσαχπίνα—Μαρούλα Γαλδέρη. ΤΑΡΖΑΝ

(ΚΣΤ'—707)

Δ ιαπλασόπουλα-ες, δεχθῆτε ἕνα φιλικὸ χαιρετισμὸ ἀπὸ τὸ Τρελλὸ Γυμνασιοπαίδι

(ΚΣΤ'—708)

Τ ὸ Τρελλὸ Γυμνασιοπαίδι θἆταν εὐτυχισμένο ἂν τὰ Διαπλασόπουλα δεχόταν τὴ φίλια του. Γράφατε μέσον Διαπλάσεως.

(ΚΣΤ'—709)

Η διεύθυνσίς μου (ΚΣΤ' 427) ἀλλάζει. Ὅσοι θέλουν νὰ μοῦ στείλουν Μ. Μυστικὰ ἂς στείλουν στὴν Δ/σιν: Καλλιόπην Χατζῆ (διὰ Σκανδαλιάραν), Φιλελλήνων 13, Ἰωάννινα. ΣΚΑΝΔΑΛΙΑΡΑ

(ΚΣΤ'—710)

Χιόνι, Μαργαριταρένια, Ἠλιόλουστη, Χίμαιρα, Μάγισσα, Ἰγκεμπουργ, Ἀνταλλάσσουμε Μ.Μυστικά; Πρωτήρια Γιαννουκάκη, Πύργον διά: ΑΛΤΑΝΙΑ

(ΚΣΤ'—711)

Β ιολέττα καὶ Ἀρσακειάς—Βρατσάνου, Λυκαβητὸς—Γαφτσανος, Χρυσορρόας Νεῖλος — Παπαδάκη. Βιολέττα τοῦ Βουνοῦ

(ΚΣΤ'—712)

Τ ραυματία τοῦ 1913, ποιὸς εἶσαι, δρὲ κατεργαράκο; Μὰ ἔννοια σου καὶ θὰ σὲ δρῶ. Βιολέττα τοῦ Βουνοῦ

(ΚΣΤ'—713)

Θ ερμὰ εὐχαριστῶ ὅσες μ' ἐχάρηθηκαν στὴ γιορτή μου. ΑΡΙΑΔΝΗ ΖΥΡΚΙΑ

(ΚΣΤ'—714)

Μ αγεμένη Ἑλληνοπούλα — Μαρίκα Δημητριάδου.

Σιλουέττα: κεφαλὴ κρεμμύδι, κορμὸς καλάμι, χέρια καὶ πόδια σπίρτα. ΠΡΙΓΚΙΨ

(ΚΣΤ'—715)

Α ράπα, Ἀνθεμίς, Σίφων, Τσαχπίνα, Ἀνταλλάσσουμε Μ. Μυστικά; Δ/σις: Μάριον Δεϊμέζην (Διὰ Χ), Κορύτση 4, Ἀθήνας. Τραυματίας τοῦ 1913

(ΚΣΤ'—716)

Α ράπα— Σοφία Δοανίδου. Καλὴ ἀρχή. Βρέστε με. ΕΣΜΕΡΑΛΔΑ

(ΚΣΤ'—717)

Η διεύθυνση τοῦ Γιούλη Ἄνθη ἔγινε: Γεώργ. Κανελλόπουλον, Ἱπποκράτους 149, Ἀθήνας.

ΤΥΠΟΙς ΞΕΝ. Ε. ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ 10, ΑΘΗΝΑΙ